

Worldwide Travel, Inc.

Your One Stop Shop For International Travel Needs

Michigan Office Serving Community Since 1975.
29211 Ford Rd.
Garden City, MI 48135
Tel: 734-525-7304
Toll Free: 800-504-3044
Fax: 866-300-9725

Lowest Fare Guaranteed

Los Angeles Office
2701 E. Chapman Ave.
Ste. No. 108, Fullerton, CA 92831
Phone: 714-449-7766
Toll Free: 866-889-1203
Fax: 714-449-7767

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Howard Johnson Louisiana
41 Units, Interior Corridor
I-10 Exit Location
Asking \$2,850,000
Seller Financing

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਪੰਜਾਬ ਟਾਬੀਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 23, June 6, 2009

20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

Tenth Year in Publication

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

Email: punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਆਸਟਰੇਲੀਆ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
'ਤੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪੇ ਚਿੱਤਾ 'ਚ

ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਆਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਚਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਚਿੱਤਾ ਵਧਾ ਕੇ ਜਾਨ ਸੂਲੀ ਟੰਗ ਚਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾਕਰਮ ਨਾਲ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਵੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕੁਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਰਥਿਕ ਯਤਨ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਸਲੇਦੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਜ਼ਰੀਆ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਾ ਇਸ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਪੇ ਦੇਵੇਗੀ।

ਫੈਲਰੋਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਇਨ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ (ਫੀਸਾ) ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨੇ ਲੰਘੀ 31 ਮਈ ਨੂੰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵਿਚ ਸਾਂਤੀ ਮਾਰਚ ਕੱਵਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਵਿਕਟੋਰੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਭੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਰ

ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚਿੱਤਾ ਮਾਪੇ ਮਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਰਵਵਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬੋਹੇਸੀ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਵੀ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵਾਲੇ ਮਾਰਗ ਸਪਰਿੰਗ ਮਾਰਕੀਟ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਘੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਭਗ 3000 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵਿਚ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 'ਸਾਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਓ', 'ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਾਂ' ਅਤੇ

'ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਕਰੋ' ਵਰਗੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਅਧੀਕ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਪੁਲਿਸ
(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਰ 9 ਉਤੇ)

ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਸਮੁੰਦਰ
'ਚ ਡਿੱਗਾ, 228 ਵਿਅਕਤੀ ਮਰੇ

ਸਾਫ਼ ਪਾਓਲੇ: ਰੀਓ-ਡੀ-ਜਨੇਰੀਊ ਤੋਂ ਪੈਰਿਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਇਕ ਯਾਤਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਤਬਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ 228 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਫ਼ਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਜ਼ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੂਢਾਵ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦੌਰਾਨ ਜਹਾਜ਼ ਉਪਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗ ਪਈ, ਜਿਸ ਮਹਾਰੇਂ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਰਾਬੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਰਨ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ।

ਸਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਟਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਲੋਂ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਦਸਾ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਮਲਬਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਟ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੰਜ ਮੀਲ ਦੇ ਪੰਥੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਆਏਮੈਟਿਕ ਸਿਗਨਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਜ਼ੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਗਲਸ ਫਰੋਰਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਘਟਨਾਕੁਮ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤਲ 'ਤੇ ਚਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ

ਜਾਣਗੇ। ਬਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਬਕਸਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੱਤ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੋਨਾਂ ਹੈ। ਪੈਰਿਸ ਵਿਖੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਹੈਨਰੀ ਗੌਰਗੀਅਨ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾ ਰਹੇ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ 11,000 ਵਧ ਤੋਂ ਘੰਟੇ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ।

ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀਲ ਵਲੋਂ ਅਪੋਂ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਵੀ ਤਲਵਰੀ ਇਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਲਾਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬ੍ਰਿਗੋਟ ਬੈਂਡ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਏਅਰ ਬੈਸ ਏ 330 ਵਿਚ 216 ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ 12 ਅਮਲੇ ਦੇ ਮੈਬਰ ਸਵਾਰ ਸਨ।

ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਖੇ ਅਤੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਲਾਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਟਲਵਰੀ ਸ਼ੁਰਿਰ ਨਾਤਲ ਦੇ 300 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਅਚਾਨਕ ਲਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਕੋਲਸ ਸਰਕਾਰ ਜੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਟਲਵਰੀ ਸ਼ੁਰਿਰ ਨਾਤਲ ਦੇ ਵਜੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰੀ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਟਲਵਰੀ ਸ਼ੁਰਿਰ ਨਾਤਲ ਦੇ ਵਜੋਂ ਉਡਾਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਰ 6 ਉਤੇ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਕਲੇਸ਼ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਪੁਤੀਕਰਮ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਤਕਨੀਨ ਇਕ ਦਿਨ ਅਤੇ ਇਕ ਕਾਤ ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੇ ਸੱਟ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ, ਰੇਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ,

ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਾਹਨਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਹਿੱਸਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੀ 170 ਵਾਹਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ

North American Truck Stop

ਖੁਸ਼ਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਬਰੀ!! ਖੁਸ਼ਬਰੀ!!!

ਕੈਰੀਅਰ ਬਰਮੋਕਿੰਗ ਐਡ
ਕੈਰੀਅਰ ਯੂਨਿਟ
ਇੰਜਨ ਇੱਥੇ ਸਸਤੇ ਭਾਵ
ਉਤੇ ਬਦਲ

PUNJABI KHED MELA 2009

2ND ANNUAL TOURNAMENT

GAMES

Kabaddi
Volleyball
Soccer
Athletics
& Cultural Prog.

Canada, New York, Chicago
(Professional Kabaddi Teams)

Milwaukee & Michigan

FAMILY EVENT: FOOD AND REFRESHMENTS PROVIDED

July 11, 2009, 8:00 AM to 8:00 PM

Famous Punjabi Singer
Sukhwinder Singh Panchhi
(Show)

Professional Stage MC:
Sukhchain Brar
(Toronto)

Independence Park, 1898 Denton Rd. Canton

Karn Gill
734-612-9984

Karmbir Singh
734-558-3151

Satti Clare
734-765-0017

Sukhraj Rai
734-271-0720

Jaswinder Singh
734-347-1154

ਗ੍ਰੰਥੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ: ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕਸ਼ੀਦਗੀ ਵਧਣ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਸ਼ਿਕਾਗੇ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜ਼ੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਲੰਘੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਅਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਸਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਮੌਕੇ ਤਾਂ ਮਹੌਲ ਵਿਅਹ ਦੀਆਂ ਸੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇੰਨਾ ਕਸ਼ੀਦਗੀ ਅਤੇ ਚਿੱਤਾ ਭਰਿਆ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਣ ਦਾ ਭੈਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਹਿਗੁਰ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਅਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਇਕ ਸੱਜਣ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਿਹਾਇਆਂ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸਨ ਉਹ ਆਪੇ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੀ ਹਨ। ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਜੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਅੱਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਸ਼ੀਦਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਫਸੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਅਹ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਬੇਸਵਾਦੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਕਤ ਮਾਮਲਾ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਧਿਆਨ ਵਲੋਂ ਵਕਲਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਜ਼ਿਠਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਦੋਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਿਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰਧਾਲੂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਾ-ਰੀਤਾਂ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਨਾਂ ‘ਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨਾ ਸਹੀ, ਇਕ ਸ਼ੁਰਧਾਲੂ ਵਜੋਂ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਜਮ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਧਿਗੇਜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਾਜਮ ਵਲੋਂ ਯਨੀਅਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਚੈਲਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਗੱਲ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਇਤਹਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਥੇ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛੇ ਭਾਵਨਾ ਕੀ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ

ਅਗਾਊਂ ਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਵਕਤ ਪੁਲਿਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਵੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੋਰਡ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਵਰਤ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਭਾਈ ਦੀ ਇਕ ਹਮਾਇਤੀ ਬੀਬੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਜਾਜ਼ਤ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਤੁਰਤ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਈ-ਮੈਲਾਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪਰਚੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚੇ ਵੰਡੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਰਾਈ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਪਰਚਾ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਦੇ ਨਾਂ ਤਬਦਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ।

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ’ਤੇ ਸਮਾਗਮ 14 ਨੂੰ

ਮਿਲਵਾਕੀ: ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 59ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਉਤੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰੂ ਲਾਏ ਰੋ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ, ਮਿਲਵਾਕੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਟੈਪਲ ਓਕ ਕਰੀਕ ਵਿਖੇ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਡੜ ਪਾਠ ਦਾ ਅੰਨੰਦ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੇਗ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਗੁਰੂਮੈਲ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚਾਡੀ ਜਥਾ, ਕਬਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਥਮੀ, ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਭਾਈ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਜਾ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕਬਾਵਾਚਕ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।

ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉਤੇ ਵੀ ਕਿੰਤੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ 800 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਵਿਚ 28 ਪ੍ਰਾਪਟਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ ਜਾਂ। ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਰਚੇ ਦਾ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਮਨਾਇਆ ਹੈ।

ਉਧਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਮਾਇਤੀ ਇਕ ਬੀਬੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨਾਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਚਿੱਠੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਭ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਨਿ ਭਾਈ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਜਿਕਰ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਉਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ ਜਾਂ। ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਰਚੇ ਦਾ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਮਨਾਇਆ ਹੈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਜਿਕਰ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਉਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ ਜਾਂ। ਭਾਈ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਰਚੇ ਦਾ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਮਨਾਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਬੀਬੀ ਸਿੰਘ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਭੁਲ ਗਈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੋਂਦੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵੇਕਾਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਿਲਿਆ? ਇਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1990 ਵਿਖੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਸੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਬੜਾ ਕਿਉਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ?

ਮਕਾਨ ਦੇ ਭਾਅ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਖਰੀਦੋ

ਸ਼ਿਕਾਗੇ: ਤੋਂ 115 ਮੀਲ ਦੂਰ ਇਕ ਅਨਬਰਾਂਡਿਡ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੁਰੰਤ ਵਿਕਾਉ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੇਲ 3 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ ਜੇਦੋਂ ਕਿ ਗੈਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 1.60 ਲੱਖ ਗੈਲਨ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ। ਗੈਸ ਨੂੰ ਬਰੈਂਡ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਰੀਮਾਡਲਿੰਗ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੇਲ ਤੁਰੰਤ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

**ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ
ਪ੍ਰਾਪਟਰੀ ਸਮੇਤ 3.25 ਲੱਖ ਡਾਲਰ
ਜਾਂ**

Punjab Times Established in 2000
10th Year of PublicationPublished every Saturday
by A B Publication Inc.
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388**Editor:**
Amolak Singh Jammu**Astt. Editor:**
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh**Graphics:**
Mandeep Singh**California Bureau:**
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664**Director Bus. Relations:**
Pritam S. Grewal
408-406-0703**Jalandhar Bureau:**
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422**Distributed in:**
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Mississippi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusetts, Washington, Kansas, Minnesota**ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ**
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਲੇਖਾਂ
ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛੱਪੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ
ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਤੀ ਕਰਦਾ
ਹੋਵੇ।**Disclaimer**

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

**All disputes subject to
Chicago jurisdiction.**

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਕਲੇਸ਼ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਸਾਡੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 200 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਹਨ ਸਾਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਬਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਬਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ 7000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਚੌਕ ਤੋਂ ਅਪਣੀ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਦੌਰ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੰਗਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜੱਹਲ ਹਸਪਤਾਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਸਾਰੀ ਭੰਨ-ਤੌਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਤੋਤ-ਭੰਨ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਸਰ ਗਈ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰੂਸੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਚੌਕ ਸਥਿਤ ਜੱਹਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਦੁਆਬਾ ਚੌਕ ਨੇਤੇ ਸਥਿਤ ਕਮਲ ਹਸਪਤਾਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਬਹਾਦਰ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਿਵੇਟ ਪੈਲੈਨਟ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੀਆਂ 24 ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਲਾਂਘ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਵਿਖੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਤੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ, ਸਧਾਰਨ ਸਕੂਟਰ ਸਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ। ਸਧਾਰਣ ਰਾਗੀਰਾਂ ਤੋਂ ਸਕੂਟਰ ਵਗੈਰਾ ਖੋਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪੈਸੇ ਲੁੱਟ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਬਲ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੋਏ ਰੂਮਾਂ ਆਦਿ ਉੱਪਰ ਵੀ ਹਮਲ ਹੋਏ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 25 ਮਈ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਈ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ 26 ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜਦੋਂ ਕੰਦਰ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਟੀਮਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੀਤ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰ ਆਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾਕੁਮ ਨੇ ਇਕ ਗੱਲ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਦਿਨ ਵਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਸਹੀ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡੇਰਾਵਾਦ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ

ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾਵਾਦ ਵਿਹੁ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਰਫ ਸੱਚਾ ਸੱਚਾ ਜਾਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਹਿੱਸਕ ਖਾਤਮੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਪਸਾਰ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਅਪਕ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ, ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ, ਸੱਤ ਕਰਤਾਰੀਏ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਜਾਲ ਵਿਛ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸੱਚਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਉਪਰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਗਤ ਜੁਤਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵੋਟਾਂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਤੇਰਾ-ਫੇਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਬਾਦਲ ਕਦੀ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਰਗਤਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸੱਚੇ ਵਾਲਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਹੱਥ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੀ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀਆਂ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਭਰਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਰਬਸਾਸਤਰੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਟਿਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਾਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ,

ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖਾਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਪਾਂਡੇ ਮੋਤੇ ਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਸੋਮੈਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਚਾਕਰੀ ਕਰਨੀ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ

(ਚਮਰ) ਜਾਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜੁਤੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਬਾਲਮੀਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਭ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਡੇਰੇ ਨੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਦਿਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੂਲਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਠਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਸਪਤਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਗਰੀਬ ਗਰੇਬੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪੰਧਰਾ 'ਤੇ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਲਾਭ ਉਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਡੌਰੇ 'ਤੇ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਾਠਕ ਖਦ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਉਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਉਬਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕਿਉਂ ਉਠਿਆ।

ਇਸੇ ਲਈ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹਿਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਤਾਂ ਉਪਰ ਹੋਏ ਇਸ ਮਹਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਮਣੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੇਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਖਦਸ਼ ਖਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਥਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣਾ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੰਘੀ 31 ਮਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਪਰਾਗਪੁਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ 101 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ 2 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਰ

ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ 'ਚੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਪੱਤਾ ਸਾਫ਼

-ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹਰਵਿੰਦਰ

ਆਖਰ ਉਹੀ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਯਕੀਨ ਸੀ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਿੱਡ ਪੁਗਾਉਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਇਥੇ ਅਜਿਹੀ ਠਿੰਬੀ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਨੀ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ।

ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ 'ਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਕਿ ਧੱਤੀ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣੈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਤੀ ਇਸੇ ਗਿੱਦਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ।

ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਚੋਣ 'ਚ ਮਿਲੀ ਇਸ ਸਾਨਦਾਰ ਫਤਹਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਸਰਨਾ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹੁਣ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਵੀ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਧਾਈ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਸਰਨਾ ਦਲ ਇਸ ਖੁਸ਼ਗਹਿਮੀ 'ਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧੱਲੇਦਾਰ ਜਿੱਤ ਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪਏਗਾ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਹ ਹਸ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਪਢ਼ਗ ਵਾਗ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਜਾ ਡਿੱਗਣਗੇ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਸਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਤੀ ਵਲੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਤਾਰ ਕੇ ਨਿਭਾਉਣ ਕਾਰਨ ਸਰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਐਤਕੀਂ ਬਹੁਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਪਈ।

ਗੁਰਦੀ-ਖੁੱਹੀਂ ਕਸਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਚੰਡੇਕ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤਖਤ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਬਰਾਸਤਾ ਦਿੱਲੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦੋਲ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਚ ਨਿਤਰ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੇ ਫਰੋਖਤ ਲਈ ਬੋਲੀ ਐਤਕੀਂ 12 ਲੱਖ ਤੋਂ ਸੂਰੂ ਹੋਈ।

ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋ ਨਿਭੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨੇਤਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸਨ ਜਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਲੋਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਬਦਨਸੀਵੀ ਹੀ ਸਮਝੇ ਕਿ ਜੇ ਉਦੋਂ ਜੌਝਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾ ਫੜਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਦੌਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸਰਨਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਦੋਹਾਂ ਧਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਜਿੱਦਰੇ ਜੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੱਤ ਬਣਿਆਂ 'ਚ ਰੱਲੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ।

ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਲਗਤਾਰ ਚੜ੍ਹਤ, ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਗਰੇ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਖੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੌਝਾ ਦੀ ਬਦੋਲ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਉਠਨ ਕੇ ਸੇਨੀਆ ਦੇ ਦਰਬਾਰ 10 ਜਨਪਥ ਦੀਆਂ ਬੂਹੇ ਬਾਰੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੰਦਰ ਤਕ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਮਜ਼ੀਦਾਰ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਨੇਤਾ ਰਹੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਸਗਿਰਦ ਰਾਖੁਬੀਰ ਜੌਝਾ ਵਲੋਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਛੀ ਸਿਆਸੀ 'ਚੁੰਢੀ' ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਬਦਨਸੀਵੀ ਹੀ ਸਮਝੇ ਕਿ ਜੇ ਉਦੋਂ ਜੌਝਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾ ਫੜਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਦੌਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸਰਨਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਦੋਹਾਂ ਧਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਜਿੱਦਰੇ ਜੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੱਤ ਬਣਿਆਂ 'ਚ ਰੱਲੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਲਈ ਸੰਕਟ-

ਮੋਚਨ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੇ ਰਾਖੁਬੀਰ ਜੌਝਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ 'ਬ੍ਰਹਮ-ਅਸਤਰ' ਨਾਲ ਕਈ ਨਿਸ਼ਾਨੇ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ

ਲਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਛੀ ਸੀ, ਪਰ ਨੁਕਸਾਨ ਆਟੇ 'ਚ ਘੁਣ ਪਿਸਣ ਵਾਂਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਝ 4 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਨੀਕੇਬਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਵੱਛੀ ਗਈ ਇਸ 'ਚੁੰਢੀ' ਦਾ ਅਸਰ ਅਜੇ ਤਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜਤੀਂ ਤੇਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਨਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਕ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਰੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੇਖੋ ਇਸ 'ਚੁੰਢੀ' ਦਾ ਅਸਰ ਅਜੇ ਹੋਰ ਕਿਨੀਆਂ ਚੋਣਾ ਤਕ ਬਰਕਰਾਰ ਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚੁੰਢੀ' ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਝਲਕਦਾ ਹੈ।

ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸੁਧਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਖੁਦ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕਬਲਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪਸੀ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਰਾਖੁਬੀਰ ਜੌਝਾ ਨੇ ਠਿੰਬੀ ਲਾ ਕੇ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਿਵਾਈ ਹੈ। ਵਰਨਾਂ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸੇਨ ਨੇ ਬਾਦਲ ਧੱਤੇ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਸ ਆਰ ਪਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਚ ਭਡਲ ਬੈਂਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੁਆਉਣ ਤਹਿਤ ਰਾਖੁਬੀਰ ਜੌਝਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਸ ਬ੍ਰਹਮ-ਅਸਤਰ ਤਹਿਤ 'ਚੁੰਢੀ' ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਛੀ ਸੀ, ਪਰ ਨੁਕਸਾਨ ਆਟੇ 'ਚ ਘੁਣ ਪਿਸਣ ਵਾਂਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਝ 4 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਨੀਕੇਬਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਵੱਛੀ ਗਈ ਇਸ 'ਚੁੰਢੀ' ਦਾ ਅਸਰ ਅਜੇ ਤਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜਤੀਂ ਤੇਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਨਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਕ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਰੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੇਖੋ ਇਸ 'ਚੁੰਢੀ' ਦਾ ਅਸਰ ਅਜੇ ਹੋਰ ਕਿਨੀਆਂ ਚੋਣਾ ਤਕ ਬਰਕਰਾਰ ਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚੁੰਢੀ' ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਝਲਕਦਾ ਹੈ।

ਲੋਹੇ ਨੇ ਖੜਾ ਕੀ, ਸਦੀਓਂ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਪਾਈ।

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਖਾਲੜਾ ਮਿਸ਼ਨ ਆਰਗੋਨਾਈਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦੇ ਫੌਜ ਦੇ ਭੱਜ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਾਲੜਾ ਮਿਸ਼ਨ ਆਰਗੋਨਾਈਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੰਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਭੱਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੰਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਭੱਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੰਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਭੱਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਸਾਜ

ਉਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਅਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੇਕਿੰਗ ਹੋਮ ਅਫੋਰਡੇਬਲ ਫਰਮ (ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੰਚ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ) ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇੱਤੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਫੇਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਰਟਗੇਜ ਫੈਨੀ ਮੇਅ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 105 ਫੀਸਟੀ ਤੱਕ ਕਰਜੇ ਨੂੰ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੇ ਲੇਨ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਰਜਾ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ 80 ਫੀਸਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਰਜਾ 105 ਫੀਸਟੀ ਤੱਕ ਵੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਲੇਨ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਕਰਵਾ ਸਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜਾ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 105 ਫੀਸਟੀ ਦੇ ਬਾਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਪੀ ਐਮ ਆਈ ਯਾਨਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਾਰਟਗੇਜ ਇੰਸੋਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਬਸੂਰਤ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵੱਧ ਫੀਸ ਦੇਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਹੀ ਖਰੀਦਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਫੇਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਜੂਦ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸ਼ਰੂਮੀਅਤ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਫੋਨ ਨਾ ਲੈ ਸਕਿਆ ਹੋਵਾਂ। ਹਰ ਕਾਲ ਉਤੇ ਵਾਪਸੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਣੀ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬਿਹਤਰ

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ
Ph: 586-604-8653
e-mail:

aman@alltimemortgagesolutions.com

ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਲੋਨ 4.75% ਉਤੇ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ 15 ਸਾਲਾਂ 4.625% ਵਿਆਜ ਦਰ ਉਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਵਲੋਂ 13 ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਾਮਜ਼ਦ

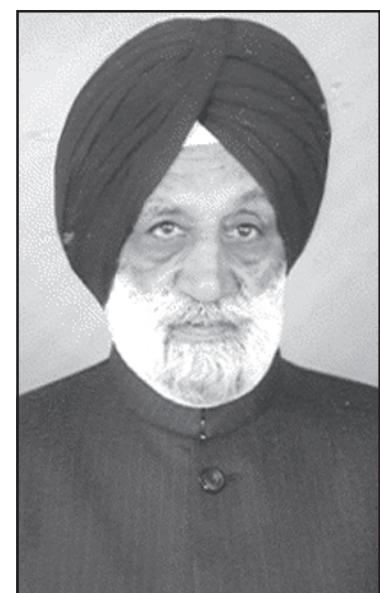
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਹਿਮ 13 ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਈ ਆਜਾਦ ਵਿਧਾਇਕ ਵੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਿਠੀਆ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਰ, ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ, ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਢੀ, ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਖੀਰਨੀਆ, ਕੇ.ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਠੋਕੇਦਾਰ, ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਸੁਨੀਲ ਜਾਖਦ ਅਤੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਪਬਲਿਕ ਅੰਡਰਟੋਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ 13 ਮੈਂਬਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਬਿਸ਼ਨ ਬਾਰਦਾਰ, ਅਤੇ ਬਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਰਾਨੀ ਹੈ।

ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਕੌਮੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੂਤੀ ਪੰਦਰਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪੋ ਸ਼ਿਖਿਆਂ ਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਸਦਕਾ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਬ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਂਘ ਪੈਂਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਇਹ ਸਰਵਜਨਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ 543 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਬਿਰਧ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤੇ ਪਸਤ ਹੋਏ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਤੇ ਕੇਂਟੱਤ ਵਿਰੋਧੀ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ।

ਜੇਤੂ ਰੋਂਗ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਨਾਬੀ ਬਲਉਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂਗੀ ਸਾਡੀ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਨੇ ਤਿੰਗਾ ਅੰਗਰੇਸ਼ਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੈਬਿਨਟ ਮੰਤਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ

ਪ੍ਰਧਾਨ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ, ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਿਸ਼ਨ ਬਾਰਦਾਰ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਿਠੀਆ, ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਏ.ਅਰ. ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਾਣਾ ਰਾਜਬੰਸ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਅਨਿਲ ਜੋਸੀ, ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੰਗੜਾ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਨਰੇਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ, ਬੀਬੀ ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕਤ, ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜ਼ਿਆਨੀ, ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਅਕਾਂਟਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਪੁੜਿਆਣਾ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੰਗੜਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਹਾ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਵਿਲੋਂ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕਤ, ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜ਼ਿਆਨੀ, ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠਾਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜ਼ਿਆਨੀ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਪੰਚਾਈ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲੋਗੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਅਨਿਲ ਜੋਸੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੰਗੜਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਹਾ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਵਿਲੋਂ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਠੋਕੇਦਾਰ, ਓਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ, ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠਾਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਡਾ. ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਛਤੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ, ਅਨੁਸਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਂਤ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁੰਨਸ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿਲਾਇਕ, ਬੀਬੀ ਹਰਜੀਨੀਆਂ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਵਿਲੋਂ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕਤ, ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠਾਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਕਮਾਲ !

ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਬੋਲੇ ਬੋਲੇ ਕਿੰਡੀ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਹੈ। ਆਉ ਜ਼ਰਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖੇਂ: ਸ੍ਰੀ ਨਿਵਾਜ ਦੀ ਮਾਰਟਗੇਜ=300,000 ਵਿਆਜ ਦਰ 6.5%

ਤੀਹ ਸਾਲ ਫਿਕਸ਼ਨ ਲੋਨ ਉਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਮੂਲ ਦੀ ਕਿਸਤ=1896 ਡਾਲਰ

ਨਵੀਂ ਵਿਆਜ ਦਰ 4.75%

ਨਵੀਂ ਕਿਸਤ 1564 ਡਾਲਰ

ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਬੱਚਤ 1896-1564=332 ਡਾਲਰ

360 ਕਿਸਤਾਂ ਉਤੇ ਕੁੱਲ ਬੱਚਤ ਹੋਈ=119,520

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਹਿਮ ਗੱਲ

ਨੇਪਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਹ ਮੁਖਲ, ਪ੍ਰਚੰਡ ਵਲੋਂ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਸੱਦਾ

-ਵੇਦਪ੍ਰਤਾਪ ਵੈਦਿਕ

ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਤਾਂ ਲਈ, ਪਰ ਉਹ ਚੱਲੇਗੀ ਕਿਵੇਂ? ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਕੌਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਹੁਮਤ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਫ 301 ਸਾਂਸਦਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕੌਲ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ।

ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰਫ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤਾਂ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਸੀ। ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇਪਾਲ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੜੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਉਹ ਬੜੀ ਵੱਖਰੀ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਖੁਦ ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇਪਾਲ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਜਗ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹਾਰੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਜੀਰੋ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨੇਪਾਲੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ) ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰੀ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲੀ ਵੇਟਾਂ ਨੇ ਤੀਜੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੱਧਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਤਾਂ ਨੇਪਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੇ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਜਿਹੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਏਗਾ। ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਧੇਸ਼ੀਆਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅੱਗ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਤੈਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਮਾਧਵ ਸਰਕਾਰ ਮਧੇਸ਼ੀਆਈ ਮੰਗਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇਗੀ? ਮਾਓਵਾਦੀ ਜੇਕਰ ਨੇਪਾਲੀਆਂ ਗੈਰ ਪਹਾੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਧੇਸ਼ੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੁਹਾਈ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਸੱਤਾਗਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ? ਇਸੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਛਿੱਗੀ ਹੈ। ਮਧੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ 'ਖਤਰਨਾਕ' ਹਨ। ਉਹ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਿਕਾਰ ਵੀ। ਕੀ ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕੇਗੀ? ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਧੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੁਠਭੇਟ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੇਪਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ

ਏਮਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮਾਓਵਾਦੀ ਦੌੜ ਕੇ ਮਧੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ? ਨੇਪਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਏਮਾਲੇ, ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ

ਭਾਰਤੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਆਖਰ ਕੀ ਸੀ?

ਸੱਤਾਗਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ, ਚੀਨ ਜਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਆਖਰ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਮੁਖੀ ਰੁਕਮਾਂਗਦ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ ਸੀ? ਕੀ ਕਟਵਾਲ ਫੌਜੀ ਤਖਤਾ ਪਲਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ? ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਵੈਸੇ ਵੀ ਇਸ ਸਤਕਾਰ ਵਿਚ ਸੇਵਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਇਸ ਰਵੇਂਈਏ ਤੋਂ ਏਮਾਲੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਬਰਨ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਸੁੱਟ ਲਈ। ਪ੍ਰਚੰਡ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2008 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਭਾਸ਼ਣ ਹੁਣ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਵਾਂ ਵਿਧ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਇਸ ਰਵੇਂਈਏ ਤੋਂ ਏਮਾਲੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਬਰਨ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਅੜੀਅਲਪਣ ਨੂੰ ਗਲ ਕਿਂਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ? ਪ੍ਰਚੰਡ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲੀ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਫੌਜ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਯਾਦਵ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਕਟਵਾਲ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਕਿਂਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਯਾਦਵ ਫੌਜੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ? ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਕੀ? ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਕੀ? ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਕੀ? ਮੁਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆ ਬੈਲ, ਮੁਝੇ ਮਾਰ! ਨੇਪਾਲ ਬਚ ਗਿਆ।

ਕਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਸੁੱਟ ਲਈ। ਪ੍ਰਚੰਡ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2008 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਭਾਸ਼ਣ ਹੁਣ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਵਾਂ ਵਿਧ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਇਸ ਰਵੇਂਈਏ ਤੋਂ ਏਮਾਲੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਬਰਨ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਅੜੀਅਲਪਣ ਨੂੰ ਗਲ ਕਿਂਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ? ਪ੍ਰਚੰਡ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਅੜੀਅਲਪਣ ਨੂੰ ਗਲ ਕਿਂਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ? ਪ੍ਰਚੰਡ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਣਖਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਲਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕਟਵਾਲ ਦੇ ਅੜੀਅਲਪਣ ਨੂੰ ਗਲ ਕਿਂਦਾ ਕਿਹ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 6 ਜੂਨ, 2009

ਦੈਤਾਂ ਸਿੰਨੀ ਤਾਕਤ ਹੋਣੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੈਤਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾੜਾ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਾੜ-ਛੁਕ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੜਕੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਬਹੁਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੰਸਾ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ। 24 ਮਈ ਨੂੰ ਵਿਆਨਾ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਕ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਭਾਈ ਸੰਤ ਨਿਰੰਝਣਾਦਾਸ ਗੰਡੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 16 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੁਦਹ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਬੋਹੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਡੀਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਵਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੰਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਨ ਪਹੁੰਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਦੇਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਉਪਰ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਹਾਲੇ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਖਾੜਕੁ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਉਂਗਲ ਸਿੱਖ ਕੱਟਖੜ੍ਹ ਬੀਆਂ ਵਲ ਉਠਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਫੇਰਸ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰੋਂ ਛੱਪਦੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਛਾਪੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਸੁਰਖੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਛੇ ਹਮਲਾਵਰ ਪਗੜੀਧਾਰੀ ਸਨ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਫੇਰਸ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਜ਼ਾਹਰ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਾ ਕਿਸੇ ਖਾੜਕੁ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕੁਝ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਛੁਪੇ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦਣ ਵਾਲਾ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਦੋਨੋਂ ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਦਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਫੇਰਸ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਝੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਬਿਆਨ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਦਾਵਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੌਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉੱਜ 10-12 ਅੰਟੇ ਦੰਗਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਬੇਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਟੇ ਵੀ ਨਿਕਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਕਾਰਨ ਲੰਬੜਾ, ਫਿਲੋਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰੀ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਪੂਰਬਲਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਫਗਵਾੜਾ, ਫਿਲੋਰ ਅਤੇ ਮਲੋਟ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਕਰਫਿਲੂਡੀ ਲਗਾਉਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਉੱਜ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਸੀ। ਇਥੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਰੇਲਾਂ, ਬੱਸਾਂ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਰਾਂ, ਠੋਕਿਆਂ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਆਦਿ ਦੀ ਵੀ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਾਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰਾਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਅੰਦਰੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਕੁਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿਚ 7000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਅੰਦਰੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਕੁਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ 7000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਉੱਜ ਇਹ ਗਨੀਮਤ ਹੀ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹਵਾ ਵਗੈਰਾ ਬਹੁਤੀ ਤੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਗ ਰਹੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕੇਂਦਰ ਅੰਗ ਬੁਝਾਊ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬੜੀ ਕਮੀ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅੰਗ ਬੁਝਾਊ ਦੁਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਕਈ ਕਈ ਵਾਰ ਫੇਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਫਾਇਰ ਬਿਗੋਡ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਬਾਈਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਤਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹੋ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਚਨਚੇਤ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਤੋੜ-ਭੰਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਗਜ਼ਨੀ ਵਗੈਰਾ ਉੱਪਰ ਕਾਚੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਹੀ ਚੰਲੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਹ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਇਥੇ ਵਸਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਭੰਡਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਮਰੱਥ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਜਿਉਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਠੰਡ-ਠਾਰ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਸਟ੍ਰੋਲੀਆ ਵਿਚੋਂ ਖੁੱਬਰਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਥੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਪਰ ਗੋਰੇ ਆਸਟ੍ਰੋਲੀਆਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕਰਨੇ ਸੂਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਆਸਟ੍ਰੋਲੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੀਮਤਾਂ ਅਦਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗੋਰੀ ਨਸਲ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੀ ਥਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸਾੜ-ਛੁਕ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਹੋਵੇ ਮਾੜੀ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉੱਜ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕੋਨਾ ਨਸਲੀ ਤੇ ਮਾਰੁ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਨਾਹੀਂ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਣ ਦਾ ਤਹਹੀਦੀਆਂ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਵਧਦਾ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਚ ਕੀ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹੁਣ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਂਗ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਹੋਰਾਨੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੋਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਵਾਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹੋਰ ਬੇਤਰੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ

ਕਲਿਆਣੀ ਸੰਕਰ

ਤਾਂ ਹੁਣ ਮਾਸਮ ਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹੁਣ ਸਰੋਵਰ ਅਪ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਖਿੱਚ ਧੁਰ

ਇਹ ਸੋਚ ਅਜੀਬ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਿੜੀਆਘਰ ਵਿਚ ਲੋਕ ਪਿੱਜਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨੌਂਚ ਟੱਪ ਰਹੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਵਲ ਉਮੀਦ ਭਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋਣ। 16 ਮੈਡੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਮਚੀ ਉਬਲ-ਪਬਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਹੋਣ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ

ਚੈਤਨਯ ਕਾਲਬਾਗ

ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਖਿਰਕਾਰ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਲਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਜਿਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੱਸ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂੰ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਕੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ।

ਸੋਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕ੍ਰੀਕਿਂਗ ਨਿਉਜ਼ ਮੁਤਲਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਫੁਟੇਜ ਦੇਖਣਾ ਕਿੰਨਾ ਅੱਖ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਬਹਰਾਹਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅੰਕਿਤਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਜਾਦੂਈ ਅੰਕਤੇ ਤੱਕ ਪੁੰਹੁੰਣ ਲਈ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਸੁਰਦ ਪਵਾਰ ਅਤੇ ਮੁਖੂਵੇਲ ਕੁਰੁਣਾਨਿਧੀ ਦੀ ਤਿਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰ ਲੈਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ 1997 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮੁੜੇ 'ਤੇ 1999 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰਦ ਪਵਾਰ ਹੁਣ ਸੋਨੀਆ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਆਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲਾਲ (ਕਮਿਊਨਿਸਟ) ਤੋਂ ਭਗਵਾਂ (ਹਿੰਦੂਵਾਈ ਸੰਗਠਨ) ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਮਤਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਖਿੱਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰ ਰਹੀ। ਇਹੀ ਵਜੂਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਬੇਪੱਥੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 24 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੁੰਗਰ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਪੱਥਮੀ ਬੰਗਲ ਵਿਚ 2004 ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੇ 35 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕਤਾ 16 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਬੇਪੱਥੀਆਂ ਦਾ ਪੱਤਾ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਕੀ ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਚੈਨ ਹੈ? ਕੀ ਪੋਲਿਟ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, "ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਨਸਰ ਜਿਹੜੇ ਖੱਬਿਆਂ ਦੀ ਹਾਰ 'ਤੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਕਪਾ ਲਈ ਸੁਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।"

ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 18 ਸਾਂਸਦਾਂ ਦਾ ਕੁਨਬਾ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਨਾ ਕੇ ਚੱਲੇਗਾ। ਮਮਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਉਹ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਪੱਥਮੀ ਬੰਗਲ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏਗੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ (ਸੇਜ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਿਯਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧੋਖ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਵਾਪਸ ਚਿੜੀਆਘਰ ਦੇ ਰੂਪਕ 'ਤੇ ਆਈਏ ਤੋਂ ਇਹ ਐਮ. ਕਰੁਣਾਂਗੀ ਦੀ ਦ੍ਰਵਿੱਤ ਮੁਨੋਡ੍ਰ ਕੱਗਜ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦਿਖਾਏ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਚੇਨਈ ਵਿਚ ਅੱਸਤ ਤਾਮਿਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵੈਲਪਿੱਲੈ ਪ੍ਰਾਕਕਰਨ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਫੁਟੇਜ਼ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਥੇ ਇਸ ਛੋਟੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਕੁਰੁਣਾਨਿਧੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਬਣੇ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਖੀ ਹੋਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ

ਤਿੰਨ ਪਤਨੀਆਂ, ਕਿੰਨੇ ਕੈਣ-ਭਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਤੀ-ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਮਨਪਸਦ ਲੋਕ ਹੋਣ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਹਿਸੇਸਾਦੀ ਲੈਈ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਡਰਾਮਾ ਅਣਗਿਣਤ ਢੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰਾਂ, ਸ਼ਾਇਰਨਾਂ, ਤੁਫਾਨੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ, ਸਵੇਰ ਦੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਅਤੇ ਅਸਿਸਟਟਾਨਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ। ਮਸਲਨ ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸੀ, ਜੋ ਚੇਨੈ ਦੀ ਕਾਰਡਬੋਰਡ ਕੱਟ ਆਉਟਸ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਦ੍ਰਾਮੁਕ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ 26 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ। 2009 ਵਿਚ ਵੀ ਠੀਕ ਉਹੀ ਅਂਕਤਾ, ਜਿਹਤਾ 2004 ਵਿਚ ਸੀ। ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾਈ ਫੌਜ ਅਤੇ ਲਿੱਟੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਰ 'ਤੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਆਖਰੀ ਜੰਗ ਅਤੇ ਸੈਲਲਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਈਲਮ ਕਾਰਡ ਖੇਡਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਈਲਮ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਟੱਟਾਲੀ ਮੱਕਾਲ ਕਾਚੀ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਰੁਣਾਂਗੀ ਵਾਲੋਂ ਚਾਰ ਦਹਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸ਼ਿਨਰੀ ਜ਼ਰੀਏ ਦ੍ਰਾਮੁਕ ਨੇ ਪੂਰੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਇਨੀਆਂ ਗਹਿਰੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਜਮਾ ਲੈਈਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਨਾਦ੍ਰਮੁਕ ਕੋਲ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਵਿਚ ਵੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰੋਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ 2004 ਵਿਚ 29 ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ 33 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲੈਈਆਂ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਉਮੀਦੋਂ ਵਧ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਕੁਝੀਨਾਂ ਸੰਸਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ 19 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰੋਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਲਚਸਪ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, 30-ਜੀ ਲਾਈਸੈਂਸ ਅਤੇ ਰਾਮੇਸਤੂ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਮ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਠੋਕੇ ਸੰਭਵ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੀ ਵੀ ਇਸ ਗਿਣਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਵੇਗੇ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਛਾਲ ਇਸ ਦੇ ਵੋਟ-ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਚ ਮਹਿਜ 2 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰੋਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ 2004 ਵਿਚ 29 ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ 33 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲੈਈਆਂ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਉਮੀਦੋਂ ਵਧ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਕੁਝੀਨਾਂ ਸੰਸਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ 19 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰੋਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਦੁਬਾਰਾ ਬਹੁਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਉਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਿਸਤੇਜ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲਦੀ। ਬਿਹਾਰ, ਛੰਡੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਦੁਬਾਰਾ ਬਹੁਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ

ਜੁਨ 84 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਫਤਾ ਅਸੀਂ ਇੰਜ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ

ਪੂਰੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਿੱਜੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਦਰੇ ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕਲਹਿਣੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਖੋਡਜ਼ਦਾ ਪਲਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ ਲਿਖਣ ਲਗਿਆਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਉਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਥੇ ਵਰਗਾ ਫਰ ਤੇ ਸਹਿਮ, ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਂਗ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੜਕਨਾਕ ਗੁੰਮ-ਸੁੰਮ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਲਪਤਾ ਹੈ ਚੁਕੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੀ ਉੱਖ-ਸੱਘ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਚਿੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੱਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਮੱਝਾ ਚਾਰਦੇ ਗੁਜਰਾਂ ਜਾਂ ਰਸਤੇ 'ਚ ਟਕਰਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਹਲੇ ਟਾਂਵੇਂ ਰਾਹੀਂ-ਮੁਸਾਫਿਰ ਤੋਂ 'ਅੱਗੇ ਕਿਤੇ ਮਿਲਟੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੇ?' ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ, ਬੰਗੇ ਵਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਰਿਹਾ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਜੂਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਚੁਰੀ, ਮੱਕੀ ਜਾਂ ਕਮਾਦ ਕੋਲੋਂ ਲਿਖਣ ਲਗਿਆ ਕੰਨੀਂ ਪਿਆ ਕੋਈ ਅਚਨਚੇਤੀ ਖੜਕ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਰਫਲਾਂ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਹੋਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਪਲ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਹੁਣ ਵੀ ਰੋਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਧਰਮ ਖੁੱਧ ਮੌਰਚੇ ਤੋਂ ਸੂਰੂ ਹੋਇਆ, ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ 'ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼' ਕਪਟੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਵਲ ਛਲ ਵਾਲੀ ਕੁਟਲਨੀਤੀ ਕਾਰਨ, ਜੂਨ ਚੁਰਾਮੀ ਦੇ ਘੱਲੂ-ਘਰੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਂ ਕੁ ਮੀਲ ਦੂਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਮ ਵਾਂਗ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਗੁਰਸਿੰਘ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਖੜਕਵਾਦ ਦੇ ਉਤਰਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਲਗਏ ਮੌਰਚੇ ਦੇ ਉਤਰਾਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਮਹਾਰੇ, ਮੈਥੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਘਰੋਂ ਕਿਰਤ-ਵਿਚਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬਦੋਰ ਅਖੰਡ ਪਾਠੀ ਵੀ ਵਿਚਰਦਾ ਸਾਂ। ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨੀ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪਤਿਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਂਡ-ਗ੍ਰੇਂਡੀ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਪਾਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (ਲੜੀ ਵਾਰ ਸਤ੍ਤ੍ਵ) ਦੀ ਸੱਥਿਆ ਲੈਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਪਤਿਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪਾਰਖੂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮਿਸ਼ਨੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਂ ਸਟੇਜ-ਸਕਟਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ।

ਮੇਰੇ ਪਿੰਡੋਂ ਤਿੰਨ ਕੁ ਮੀਲ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਮੀਰਪੁਰ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਖੁਦ ਬੁਲੰਦ ਮਿਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਚੋਟੀ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਸੀ ਮੁੱਖ ਵਾਕ ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੁਲਾਉਂਦਾ) ਮੇਰਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਵਿਅਹਾਰ ਨੀਤ ਕੀਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ 7 ਜੂਨ 1984 ਦਾ। ਲਾਗਲੇ ਕਸਬੇ ਜਾਡਲਾ ਤੋਂ ਬਾਰਾਤ ਢੁੱਕਣੀ ਸੀ। ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਸਿਵਾਰਸ਼ ਸਦਕ ਜਾਡਲੇ, ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਜੂਨ ਤੱਕ ਕਰਵਾਏ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਂ। ਤਕਰੀਬਨ ਢੇੜ੍ਹ ਕੁ ਮਹੀਨਾ ਪਾਹਿਲੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਚੰਗੇ ਸਰਦੇ-ਪੁੱਜਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਧੰਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਵਿਅਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਉਧਰ 31 ਮਈ ਅਤੇ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੌਕ ਘੰਟਾ ਘਰ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਆਰ. ਪੀ. ਐਂਡ. ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰਾਂ ਗੁਰੂਵੀ ਖੜਕ ਆ ਗਈ। ਜਾਡਲੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਖੰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਭਾਵ ਦੋ ਜੂਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੇਕਸ ਵਿਚ ਫੌਜ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਖੜਕ ਆ ਗਈ। ਜਾਡਲੇ ਦੋ ਪੱਚੀ ਸਾਥੀਆਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਉਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਥੇ ਵਰਗਾ ਫਰ ਤੇ ਸਹਿਮ, ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਂਗ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੜਕਨਾਕ ਗੁੰਮ-ਸੁੰਮ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਲਪਤਾ ਹੈ ਚੁਕੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੀ ਉੱਖ-ਸੱਘ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਚਿੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੱਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਮੱਝਾ ਚਾਰਦੇ ਗੁਜਰਾਂ ਜਾਂ ਰਸਤੇ 'ਚ ਟਕਰਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਹਲੇ ਟਾਂਵੇਂ ਰਾਹੀਂ-ਮੁਸਾਫਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਤੇ ਮਿਲਟੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੇ?' ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ, ਬੰਗੇ ਵਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਰਿਹਾ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਦੀ ਉੱਖ-ਸੱਘ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਚਿੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੱਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਮੱਝਾ ਚਾਰਦੇ ਗੁਜਰਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦੀ ਅੰਭਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਬਜ਼ੁਗਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੀਰਪੁਰੀਆ ਸਰਪੰਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਅਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੈਸਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਜੱਗੇ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮਰਥ ਚੰਗੀ ਵੱਡੀ ਵੀ ਖੜਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿੜ੍ਹ-ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਐਡਾ ਭਿਆਨਕ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਜਾਏਗਾ?

ਸੋ ਰਾਈ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਦੋ ਜੂਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅੰਭ ਕਰਦਾ ਕੇ ਸਰਪੰਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰੇ ਵਿਅਹਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ 'ਚ ਜਾ ਜੁਟਿਆ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮਤਲਬ 3 ਜੂਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੋਲਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਖੜਕਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਾਡਲੇ ਚਾਰ ਜੂਨ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾ ਕੇ, ਪੰਜ ਜੂਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੀਰਪੁਰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਘਰ ਬੇਟੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਸਹਿਤ ਨੇਪੈਂਦੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਖੜਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿੜਾਤੁਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿਚ ਸੂਰੂ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਂਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਚਿੜਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਪਿੰਲਤਣ ਲੈ ਆਉਣੀ ਹੈ।

“.....ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਠਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸੁਥੇਗ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੇਹਰਲੇ ਕੋਲੇ ਬਾਬਾਮਦ ਹੋਇਆਂ ਹਨ....!”

ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਖੜਕ ਸੂਣ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਖੜਾ-ਬੈਠਾ ਸੀ, ਬਾਂਧੀ ਸੂਨ ਹੋ ਗਿਆ! ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਲੁੰਡੇ ਡੱਡੇ ਭੋਗ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਕ ਬਜ਼ੁਗਾਂ ਦੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਆਪਣੇ ਲੰਘੇ ਦਾਹੜੇ 'ਤੇ ਹੱਦ ਵੀ ਵਿਚ ਲੁੰਡੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ।

“ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਾਤ ਕਰੇ ਅਣਹੋਣੀ” ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ, ਸਾਨੂੰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੇਚਿਆ... ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਆਪਣੇ’ ਹੀ ਸਮਝ ਰਹੇ ਸਾਂ, ਲੇਕਿਨ....!”

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਿਆ। ਰੋਡੀਓਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਖੜਕਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਹਿਸ਼ ਨਾ ਰਹੀ। ਕਿਨਾ ਰਿਹ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਬਾਹਰ ਵਰਾਂਡੇ 'ਚ ਭਡੇ ਹੋਏ ਮੰਜਿਆਂ ਉਪਰ ਚੁੱਪ-ਗੁੱਝ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਜੂਨ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰਾਤ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਅਮੈਰਿਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਉਡਾਣ 'ਚ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਸਿਕਾਗੇ (ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ): ਅਮੈਰਿਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀ ਸਿਕਾਗੇ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਿੰਧੀ ਉਡਾਣ ਨੰਬਰ 2004 ਵਿਚ ਸੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਫਰ ਦਾ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਨੇ ਜਿਥੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਚੋਣ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਂਤ ਸੁਭਾਤੇ ਭਾਰਤੀ ਖਾਣੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਲੰਬੇ ਦਿਨਾਂ ਅਮੈਰਿਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨ ਸਿਕਾਗੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫਲਾਈਟ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਬੋਇੰਗ 777 ਬਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੈਰੀ ਫਾਗਨ ਤੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ 243 ਸੀਟਾਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕਲਾਸ ਅਤੇ ਇਕਾਨਮੀ ਕਲਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਸੂਈਟਾਂ ਵਿਚ 16 ਸੀਟਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ 6 ਫੁਟ 8 ਇੰਚ ਤਕ ਖੁੱਲ ਕੇ ਫਲੈਟ ਬੈਡ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਹੀਆਂ ਅਗਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੀਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਲਈ ਡਿਵਾਈਡਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪਲੱਗ, ਦੋ ਵੱਡੇ ਟਰੋਅ ਟੇਬਲ, ਨਿੱਜੀ ਫੋਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਆਡੀਓ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਚਕੋਰੀ ਸੀਟਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਮੁਸਾਫਰ ਆਮ੍ਹੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਕਨੋ ਬੈਠ ਕੇ ਫਿਲਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕਲਾਸ ਵਿਚ 37 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਵਰਗ ਫਾਲਡ ਸਥਾਨ ਪਿਛੇ, ਬਲੇ, ਉਤੇ ਤਕ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਸਾਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ। ਸੀਟ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ 76 ਇੰਚ ਤਕ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਣ ਲਈ ਅਗਾਮਾਈਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਲਈ 10 ਇੰਚ ਨਿੱਜੀ ਡਿਵਾਈਡਰ, ਟਰੋਅ ਟੇਬਲ, ਵੱਧ ਘਟ ਲਾਈਟ ਵਾਲਾ ਵਰਕ ਟੇਬਲ, ਪਾਵਰ ਪੋਰਟ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ 10.6 ਦਾ ਟੱਚ ਸਕਰੀਨ, 37 ਫੀਚਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, 50 ਸੰਗੀਤ ਸੀ.ਡੀ., 14 ਅਮੀਰਿਕਨ ਚੈਨਲ ਅਤੇ ਬੈਸ ਬਰਾਂਡ ਦੇ ਹੈਡ ਸੈਟ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਇਕਨੋਮੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ 194 ਸੀਟਾਂ 2-5-2 ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਵਿਚ ਹਨ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਵੀਡਿਊ ਫਿਲਮਾਂ, ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਪਾਜ਼ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਫਿਰ ਸਟਾਰਟ ਕਰਕੇ ਰੂਕੀ ਫਿਲਮ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕੈਬਿਨ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬੁਕਿੰਗ ਕਰਾਉਣ ਵੇਲੇ ਪਾਵਰ ਪੋਰਟ ਆਪਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਮੁਸਾਫਰ ਆਪਣੇ ਮਨਪੰਸਦ ਖਾਣੇ ਦਾ ਲੁਤਫ਼ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਮੈਨੂ ਵਿਚ ਖੁੰਬ ਮੱਟਰ ਮਸਾਲਾ, ਹਰਾ ਚਿਕਨ, ਸਾਕਾਹਾਰੀ ਸਾਗ ਪਨੀਰ, ਚੜ੍ਹਾ ਟਿੰਕਾ ਮਸਾਲਾ, ਗੋਂਡੀ ਮੁਸੱਲਮ, ਮੁਗਲਈ ਝੀਂਗਾ, ਪਨੀਰ ਮੱਖਣ

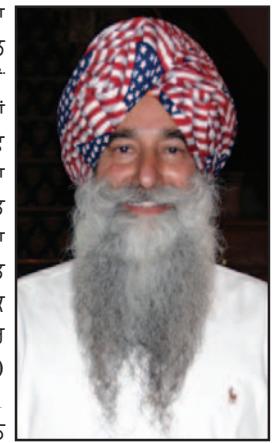
ਚਿਲਡਰਨ ਰੂਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਵੀ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਕਾਨਮੀ ਕਲਾਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਕੱਲਬ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਪਾਸ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ

ਅਮੈਰਿਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ

ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਖਾਣੇ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਨਮੀਤ ਚੋਹਾਨ ਚੈਡ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਖਾਣੇ ਦੀ ਮਾਹਿਰ ਹੈ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੈਸਲ ਭੇਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਮੈਰਿਕਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਨੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਕ ਐਡਮਿਅਰਲ ਕੱਲਬ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। 3200 ਸ਼ਕੇਅਰ ਫੁੱਟ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਸ ਕੱਲਬ ਵਿਚ ਸੌਣ, ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਧੋਣ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਸੁਸਤਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਵਰ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਥੇ 504 ਯਾਤਰਾਂ ਦੇ ਬੈਠਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ, 39 ਵਰਕ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਚਾਰ ਪੌ.ਸੀ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਕਾਪੀਅਰ, ਫੈਕਸ ਮਾਸੀਨ ਵਾਗੇਰਾ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮੀਰਿਕਾ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਤੇ ਚਾਹ-ਕਾਫੀ, ਬਾਰ ਦਾ ਵੀ ਇੱਤਜ਼ਾਮ ਹੈ। ਇਕ

ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਾਫਰ ਦਿਨ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਜਾਂ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਇਥੇ ਸਵੇਰੇ ਐਡਮਿਅਰਲ ਕੱਲਬ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਸਿੰਘ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਥੇ ਸਿਕਾਗੇ ਵਿਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਣ ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਹੈਡੀਕੈਪ ਲਈ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਟਰੇਂਡ ਏਅਰ ਹੋਸਟੈਸ, ਸਟਾਫ ਤੇ ਗਈਡ ਬਹੁਤ ਅਣਜਾਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ। ਜਿਆਦਾ ਭਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਰੋਟ ਤੇ ਬੈਗੇਜ ਚਾਰਜ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਉਡਾਣ ਟਰਮੀਨਲ 3 ਹਰ ਰੋਜ਼ 7:20 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰਮੀਨਲ 5 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਆਗ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਿੰਕਰਸਿਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਂਨ ਨਾਲ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ 56 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਓਕਵੁੱਡ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਪਾਰਕ (22601 ਲੇਸਰ ਸਟਰੀਟ, ਚੈਟਮਵਰਬ) ਵਿਖੇ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਮਿਤ ਭੋਗ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਿੰਘ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਬੜੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਫੋਨ 818-674-2727 ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

We Will Beat Any Deal

On a Discounted Rate for

Credit Card and ATM

Processings Best Deal for all Business Owners Save Money

Credit Card

Loans

ATM

INSURANCE

Check Guaranteed

Credit Card Advance Funding

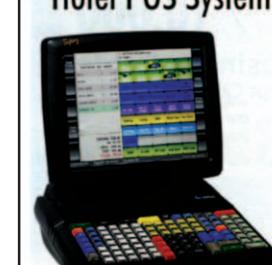
Need Financing?

We do Financing for Hotel/Motels, Gas Stations, and other Commercial Properties

Call Mr. Amrit Patel

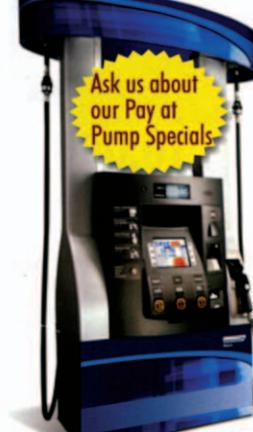
ATM Credit Card Services

1-877-ATM-0003

Wright Express

Voyager
Fuelman
Fleetcards

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਵੀ ਵਧੀਆ

Lowest Air Fares For INDIA

AB TRAVEL SERVICES

Ph.847-630-2096

Cascade Banquets

800 W. Irving Park Rd., Bensenville, IL 60106

Owned & Managed By
Sher-A-Punjab Restaurant
Capacity upto 700 people
Catering Available For All Events

SPECIAL

Call (630) 860-0086
 or Mr. Arun Gupta (630) 310-2795
 or Mr. Joginder Singh (773) 931-6196
www.cascadebanquet.com

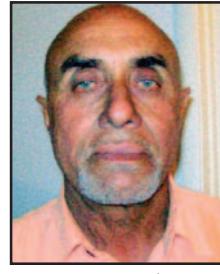
\$20.99
PER
PERSON

ਅਫਗਾਨ-ਜੰਗ ਦੀ ਹਕੀਕਤ

ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵੱਡਾ ਜੰਗੀ ਅਖ਼ਤਾ ਬਣਨ ਵਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੇਤ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਈ ਖੁੱਬਾਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਜੰਗ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਅਤੇ ਕੁਰਰਤਾ

ਸਾਫ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਭਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਖ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ-ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤੌਲ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਕਤਾਰਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ

ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅੱਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੀ ਜੰਗ ਵਾਗ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੰਗ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਭੇ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਕੁਝ ਦਾ ਆ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਜੇ ਚਲੰਤ ਜਿਹੀ ਵੰਡ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੋਟੇ ਰੂਪ 'ਚ ਚਾਰ ਧਿਰਾਂ ਬਣਿਆਂ ਹਨ-ਪਹਿਲੀ ਧਿਰ ਹੈ ਅਮਰੀਕੀ-ਨਾਟੋ ਫੌਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਿਠ 'ਤੇ ਖੜਕ ਸਮੱਚਾ ਪੱਛਮੀ ਸਾਮਰਾਜ। ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਇਹ ਧਿਰ ਇਸ ਖਿੰਡੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਸਪੇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਹੈ ਤਾਲਿਬਾਨ-ਅਲਕਾਇਦਾ ਨਾਮ ਦੀ ਕੱਟੜ ਇਸਲਾਮਿਕ ਧਾਰਮਕ ਜਨਨੀ ਧਿਰ। ਪਿਛਾਵਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪਰਨਾਈ ਹੋਈ ਇਹ ਧਿਰ ਅਮਰੀਕੀ-ਨਾਟੋ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇਤਨ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਪੱਖੀ, ਭਵਿੱਖ ਨਕਸੇ ਤੋਂ ਹੀਣੀ ਅਤੇ ਅਸਮਰਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਹ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਸੁਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਧਿਰ ਹੈ ਵਿਚਾਰੇ ਲੋਕ। ਕੌਮੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਜਬੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗਲਬੇ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਸਥਤ ਨਫਰਤ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੈਕੂਲਰ, ਉਨੰਤਸੀਲ ਅਤੇ ਪਾਏਦਾਰ, ਲੀਡਰਸਿਪ ਦੀ ਅਣਹੋਦ ਸਦਕਾ ਹਾਲ ਦੀ ਪੱਤੀ ਤਾਲਿਬਾਨ-ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਕੇ ਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਧਿਰ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਜੰਗ ਦੀ ਚੱਕੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਧਿਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੱਥੀ ਧਿਰ ਹੈ ਗੁਆਂਚੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਸ, ਚੀਨ, ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਿਰ। ਇਹ ਕੈਈ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਨਾਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੰਗ ਦੀ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹਿਤ ਸਮਾਏ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਤੀਓਂ ਅਤੇ ਇਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇਧਰ ਜਾਂ ਉਧਰ ਆਪਣਾ ਵਜ਼ਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਵਜ਼ਬੀਅਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬੁਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਰਲਡ ਟਰੇਡ ਸੈਟਰ ਅਤੇ ਪੈਂਟਾਗਨ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ ਇਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਦੇਨ ਨੂੰ ਫਤਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚੋਂ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਟਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਹਨ। ਨੰਬਰ ਇਕ, ਦਹਿਸਤਪਸੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਲਈ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਧਾਰਭੂਮੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਦੋ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਿਆਉਣੀ। ਪਰ ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਘਟੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝੁਨ ਬੁਸ਼ ਵੀ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚ ਉਬਾਮਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ। ਲੜਾਈ ਦੇ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਅੰਤਰਗਤ ਟੂ ਵਿਨ' ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਿਆਂ 2001 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਜਦੋਂ ਹੀ 1990 'ਚ ਸੋਵੀਅਤਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲਮੜਾ ਕੱਟਿਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਕੋਂਦਰੀ ਇਸੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਮੰਡੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ 'ਚੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਫੌਰੀ ਅਤੇ ਅਣਸਰਦੀ ਲੱਤ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਾਰਟਰ ਦੀ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਕੌਮੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਿਬਰਾਨਿਲ ਬਰਜਿਸ਼ਕੀ ਨੇ 1997 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਤਾਕਤ ਯਾਰੇ ਏਸੀਆ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੈ, ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਪਜਾਉ ਤੇ ਉਨਤ ਖਿੰਡਿਆਂ 'ਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।....ਦੁਨੀਆ ਦੇ 75% ਲੱਕ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀ ਭੇਟਿਕ ਦੌਲਤ ਵੀ ਇਥੇ ਹੈ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ 60% ਜੀ.ਐਨ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੱਭੇ ਗਏ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ 'ਚ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਸੱਚਾਈ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ 'ਚ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਸੱਚਾਈ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ 'ਚ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਸੱਚਾਈ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ 'ਚ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੈ।

ਲਈ ਇਕ ਮੁਹੰਮ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਮੰਡੀ ਵਿੱਲੇ ਜਾਂਦੀਆਂ (ਤੇਲ) ਪਾਈਪ ਲਈਨਾਂ ਤੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਤੋਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਭਾਰੂ ਸੰਸਾਰਕ ਪੁਜੀਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕੁੰਜੀਵਤ ਉਤੇਜਾ ਸਪਲਾਈ ਰੂਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾਣੀ ਦਾ ਬਦਲ ਉਸਾਰਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਲੋਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅੰਗੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸੰਬੰਦਰ 'ਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਪੱਛਮੀ ਮੰਡੀ ਨਾਲ ਸੁੜ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਾਨ ਸੁਹਿਤ ਪੱਛਮੀ ਮੰਡੀ ਨਾਲ ਸੁੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੰਡੀ 2001 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ 40 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ਨੀ 'ਵਿੱਤੀ' ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਰਦਰਨ ਅਲਾਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ-ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਗਲ੍ਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੋਬ ਬੁਡਵਾਰਨ ਨਾਮ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ "ਬਸ਼ ਓਨ ਵਾਰ" 'ਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ 9/11 ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਰਦਰਨ ਅਲਾਇਸ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸਨ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੀਲਾ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਭਾਰੀ-ਤਬਹਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। (4) ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਪੰਨਾ ਸੁਰੱਖਿ ਹੋਣ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੰਡੀ 2001 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ 40 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ਨੀ 'ਵਿੱਤੀ' ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਰਦਰਨ ਅਲਾਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ "ਬਸ਼ ਓਨ ਵਾਰ" 'ਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ 9/11 ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਰਦਰਨ ਅਲਾਇਸ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸਨ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੀਲਾ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਭਾਰੀ-ਤਬਹਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। (4) ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਪੰਨਾ ਸੁਰੱਖਿ ਹੋਣ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਜੁ ਲਾਈ 'ਚ ਅਲਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੁਭਾਵ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਵੀਅਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਵੀਅਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਵੀਅਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਵੀਅਤ ਮੰਡੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਜੀਸ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਕੈਬਨਿਟ ਹੋਈ ਸਰਗਰਮ

ਨਵੀਂ ਇੱਲੀ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਰੀ ਡਾ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਤਿੰਖੀ ਸਰਗਰਮੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਨਵੀਂ ਕੈਬਨਿਟ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਭੇ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਅਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੰਡਰੀ ਮੰਡਲ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਗਲੇ 100 ਦਿਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀ ਸੱਤਾ ਰਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਸਾਧਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛੂਕ ਹੈ।

ਲੰਘੀ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਰੀਆਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀ ਘੜੀ ਸੂਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਈ ਤਰੇਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹਿੱਤ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਡਰੀ ਪਵਨ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ 'ਤੇ ਪੂਰੀ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਭਰਾ ਉਤਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਪ੍ਰੈਪਰਾਵਾਂ 'ਚ ਵਿਸਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਦਰਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਇੱਕ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਦੋ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜ਼ੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਮੰਡਰੀ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ

ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੰਡਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਖਤਮ

ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿਲੋਬਸਾਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿਲੋਬਸਾਂ 'ਚ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈ ਆਈ ਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਡਰਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੂਧਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗਿਆਨ ਆਧਾਰਤ ਅਰਥਚਾਰਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਮੰਡਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕ 72 ਸਾਲਾ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੂਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਭਾਗ ਚੁੱਣੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਚੁੱਣੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਵਣਜ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਡਰੀ ਰਹੇ ਕਮਲ ਨਾਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਮੰਡਰਾਲੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਕਾਂ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਿਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਸਤਾ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕ ਸੱਭਾਲਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਵਣਜ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਡਰੀ ਰਹੇ ਕਮਲ ਨਾਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਮੰਡਰਾਲੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਕਾਂ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਡਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਾਮ ਨਵੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕੌਮੀ ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾਰੁਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮਨੁੰਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਏਮਜ਼ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਡਰੀ ਵੀਰੋਪਾ ਮੋਇਲੀ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜ਼ੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਮੰਡਰੀ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ

ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਮੰਡਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

ਨਵੀਂ ਇੱਲੀ : ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਮੰਡਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਠ ਲਿਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਈ :

ਵੀਰਭੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਟੀਲ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਵਿਲਾਸ ਰਾਓ ਦੇਸ਼ਮੁੱਖ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦਯੋਗ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਗੁਰਾਮ ਨਵੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਸਸੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਦੇ ਨੂੰ ਉਰਜਾ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਐਮ. ਵੀਰੋਪਾ ਮੋਇਲੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੇਲਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤੇ ਨਿਵਾਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਐਸ. ਜੈਪਾਲ ਰੈਡੀ ਨੂੰ ਸਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਕਮਲ ਨਾਥ ਨੂੰ ਸਤਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਵਾਯਲਰ ਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਚਰਹਿਦੇ ਭਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਮੀਰਾ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਸ੍ਰੋਤ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਦਿਆਨੀ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਕੱਪਤਾ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਏ. ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਮੁਰਲੀ

ਦਿਓਰਾ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖਰਗੇ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੂੰ ਮਨੁੰਖੀ ਸ੍ਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਬੀ.ਕੇ. ਹਾਡੇਕ ਨੂੰ ਖਾਨਾਂ ਤੇ ਉਤੇਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਅਨੰਦ ਸ਼ੁਰਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਰ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਸੀ.ਪੀ. ਜੋਸੀ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਕੁਮਾਰੀ ਸੈਲਜਾ ਨੂੰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਤੇ ਸਹਿਰੀ ਗਰੀਬੀ ਨਿਵਾਰਨ ਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਸੁਬੋਧ ਕਾਂਤ ਸਹਾਏ ਨੂੰ ਫੱਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਸੈਰ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਐਮ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਯੂਵਕ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਖੇਡ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਜੀ.ਕੇ. ਵਾਸਨ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ਗਾਨੀ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਮੁਕਲ ਵਾਸਨਿਕ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਡਰਾਲਾ, ਕਾਂਡੀਲਾਲ ਭੁਰੀਆ ਨੂੰ ਕਬੀਲਿਆਂ

ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ, ਨੈਨੀ ਕਸੂਤੀ ਫਸੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਇਥੋਂ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹਲਕੇ ਬਰੈਪਟਨ ਸਪੱਰਿੰਗਡੇਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਡਾ. ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਨੂੰ ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਆਖਰ ਨੈਨੀ ਕੇਸ 'ਚੋਂ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਛਾਣਬੀਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੋਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਨੈਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਢੱਲਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮੂੰਹ ਜ਼ਬਾਨੀ ਦੋਸ਼ ਲਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਮ.ਪੀ. ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਸ਼ਕਿਲ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹਲਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੋਰਟਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਅਸਹਿਯੋਗ ਗੱਲ ਸੀ। ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੈਰੀ ਡਾਅਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਮਾਤ੍ਰੇ ਵਰਤਾਅ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਛਾਣਬੀਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਡਾ. ਢੱਲਾ ਨੇ ਸੱਚ ਝੁਠ ਦੇ ਨਿਤਰੁਂ ਲਈ ਖੁਦ ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰਾਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਸੱਚ ਹੋਸ਼ਾ ਬਲਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਹਿਣ ਨਾ ਬਣਾਉਣ।

ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨੂੰ ਖੋਰਾਲੁਗਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕੈਰੀਅਰ ਡਾਗਮਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਾਰਾਈਆਂ ਵੀ ਗਰਮ ਸਨ, ਪਰ

ਰੁਬੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਮਾਇਤ ਬਰਕਰਾਰ ਹੁੰਦਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਸ਼ਕਿਲ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹਲਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੋਰਟਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਅਸਹਿਯੋਗ ਗੱਲ ਸੀ। ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੈਰੀ ਡਾਅਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਮਾਤ੍ਰੇ ਵਰਤਾਅ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਛਾਣਬੀਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

35 ਸਾਲਾ ਲਿਬਰਲ ਐਮ.ਪੀ. ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ, ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਿਰਤੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਸਿੱਖ ਲਿਬਰਲ ਐਮ.ਪੀ. ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ 'ਚੋਂ ਲਾਗਤਾਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਜਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਨੇਜ਼ਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਅੱਗੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੋਸ਼ਾ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਮੁੰਦਈ ਹੈ। ਅਟਾਵਾ ਤੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਫੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਰੁਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬੇਸ਼ਕ ਕਿਸੇ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਇਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਚਾਰਦਾ ਅਤੇ ਸੱਚ ਸਾਰੇ ਰੋਤਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਢਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹ 'ਚ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

ਨੈਨੀ ਕਸੂਤੀ ਫਸੀ : ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ 'ਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨੈਨੀ (ਕੈਅਰ ਗਿਵਰ) ਉਸ ਦੇ

ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਮਤੁਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਬਣੇ ਜਾਲ 'ਚ ਖੁਦ ਦਸ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਨੈਨੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਖਬਰਾਂ 'ਚ ਆਈ ਕੇਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਉਥੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਬਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਿਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੱਟਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ

ਸਪੰਚਿੰਗਡੇਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਿਖਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਰਜ ਰੂਜਵੈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨੈਨੀ (ਕੈਅਰ ਗਿਵਰ) ਉਸ ਦੇ

ਘਰੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਛੱਡ ਗਈ ਅਤੇ ਉਲਟਾ ਉਹਦੇ ਉਪਰ ਹੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤ੍ਰੇ ਵਰਤਾਅ ਵਾਲੇ ਝੁਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਖ਼ਬਾਰ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਨੇ ਛਾਪਿਆ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਸ਼ਨਾਂਗ ਦੇ ਜਾਰਜ ਰੂਜਵੈਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 2007 ਦੀ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਚੁੱਕੀਓਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵਾਸਤੇ ਤਾਈਵਾਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਿਵ ਇਨ ਕੇਅਰ ਗਿਵਰ ਵਜੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਇਸ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ 'ਚ ਪੂਰੀ ਹਗਮਜ਼ਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਨੌਰ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀਓਂ ਦੀ ਲਿਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਗਾਤਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰੂਜਵੈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਫਿਲਪੀਨ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਬਾਰੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪ੍ਰੇਫ਼ਰਾਂ ਰਿਹਾ। ਇਥੋਂ ਤੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਵੀ ਖੁਲਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਣ।

ਰੂਜਵੈਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਰ 'ਚ ਸਭ ਕਥਾਂਕ-ਨਾਕ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਅੱਗੇ ਦੇ ਤੇਵਰ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਸਹਿਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਨੈਨੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਜੁਲਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਹੋਰ ਵਧ ਪੈਸੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਮਹਿਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨਾਲ ਕਾਰ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਇਸ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਤੁਹਮਤਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਕਤ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਹੀ ਮੈਗਡਾਲੇਨ ਗੋਰਡੇ ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਦੇ ਘਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਈ, ਪਰ 11ਵੇਂ ਦਿਨ ਉਥੋਂ ਵੀ ਚਲਦੀ ਬਣੀ। ਰੂਜਵੈਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ (ਨੈਨੀ) ਖੁੱਦ ਹੀ ਕੰਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਕਦ ਹੀ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿਸ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਲਾਏ ਸਨ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਚ ਬਹੁਤ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਡਾ. ਰੁਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਸੱਚ ਝੁਠੇ ਬਣੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਨ। ਅੰਦਰੋਂ ਸੁਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਐਥਿਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਧਰੇ ਵਧ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੇ ਬੀਤੇ ਮਾਲੀ ਸਾਲ (2008-09) ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਿਮਾਰੀ (ਜਨਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2009) ਦੌਰਾਨ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੇਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਬੇਤਰ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸਦਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਰੂਜਵੈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਫਿਲਪੀਨ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਬਾਰੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪ੍

ਤੇਰੀਆਂ ਬਰੰਗ ਚਿੱਠੀਆਂ

ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਅੱਗ ਲਾਵਾਂ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਤ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਬੜੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਹੋ। ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖਤ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਅੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾ ਸਗੋਂ ਜੇ ਉਹ ਖਤ ਲਿਖਣੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦੀ ਪਟਾਰੀ ਖਿਲਰ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਹੈਨ ਕੀ? ਪਿਆਰ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਮੌਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਖਤ ਪਰੋਕੇ ਲਿਖਣਾ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਹੈ। ਚਿੱਠੀਆਂ ਧਰਵਾਸ ਵੀ ਦੇਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਕਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਫਰੇਮ ਕਰਵਾ ਕੇ ਘਰੇ ਵੀ ਅੰਗੀਠੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੀਰਤਾ ਦੇ ਇਨਾਮ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਈਆਂ ਲਈ 'ਤਾਮਰ ਪੱਤਰ' ਸਭ ਤੋਂ ਧਿਆਰਾ ਖਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਤਿੰਦਾ ਜਿਉਂਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਝੀ ਚਾਲ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਖਤ ਨਾ ਲਿਖੋ ਫੇਰ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁਖਸੀਅਤ ਤੇ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਉਭਰਨਗੇ। ਚਿੱਠੀ ਸੰਬੋਧਨ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਮੌਤੀਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਚਾਰ ਸੌਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਕੀਮਤੀ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅੱਲੜ੍ਹ ਵਰੇਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਪੇਮ ਪੱਤਰ ਵੀ ਹਨ, ਮਹਾਂਰਖੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਰੀ ਖਤ ਵੀ। ਮਾੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਹ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇਖੋ 'ਸਾਡੇ... ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ... ਤੁੰ ਮੇਲੇ ਲਾਉਣੈ, ਤੁੰਬੀਆਂ ਖੜਕਾਉਣੈ, ਤੇਰੀ... ਚੀਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲੰਘਾ ਦਿਆਂਗੇ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਿਐ ਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾ ਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਚਮਕੀਲੇ ਤੇ ਪੁਸ਼ਾ ਦੇ ਗੀਤ ਸੁਣੀ ਦੇਂਹਾਂ। 'ਸੋਹਣਾ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੇ?' ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗੇ ਤੇ ਖਤ ਚੰਗਾ ਉਹ ਜੀਹਨੂੰ ਲੱਖ ਵਾਰ ਪੜਿਆਂ ਵੀ ਮਨ ਟ੍ਰਿਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਛੜਾ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲ ਸਕਦਾ, ਇਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਪਰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਛੜ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਜੀਓ ਪਰ ਖਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਨੂੰ ਮੌਛਾ ਨਾ ਪੈਣ ਦਿਓ।

ਇਹ ਗੱਲ ਕੀਹਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਉਹ ਕਰੋ, ਪਰ ਰੋਣਾ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਵੇ। ਇਵੇਂ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਡਾਕੀਆ ਚਿੱਠੀ ਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੁੰਹ 'ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਜਮਾਨੇ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਿਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਧ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਡਾਕੀਏ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍

କହାଣୀ

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜੰਵ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
ਸੀ ਆਈ-ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਜ-ਯਜ ਵਾਲੀ। ਫੇਰ,
ਜਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲਾਤੇ 'ਤੇ ਪਈ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ
ਟਿਕੀ ਦੀ ਟਿਕੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਜੀਲਾ ਗੱਭਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ।

ਜੰਥ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਜੂਤੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਲਾਡੇ 'ਤੇ ਹੀ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਉੱਚਾ-ਲੰਮਾ ਤੇ ਹੱਦੋਂ ਪਰੇ ਸੋਹਣਾ-ਸੁਨੱਖਾ ਗੱਭਰੂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਪਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ। ਬੱਸ, ਵੇਖੀ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਚੰਦਾ ਦੇ ਭਾਗ ਜਾਗ ਪਏ ਸਨ। ਸੈਮਾਂ-ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕ ਕੁੜੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕ ਜਸਦਾ ਹ। ਚੰਦਾ ਵੀ ਤੀਵੀਆਂ ਦੇ ਝਰਮਟ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜੋਤੀ ਆਪਣੇ ਲਾਤੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪਾਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਲਾਤੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਵੀ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਨਹੀਂ ਵੀ ਵੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਧੁੰਦ ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਫੇਰ, ਵੇਖਦਿਆਂ-ਵੇਖਦਿਆਂ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਹਨੇਰਾ ਪਸਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਨਿਰਜਿੰਦ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਤਦੇ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਘਰਨੀ ਆਈ ਤੇ ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਢਹਿ ਗਈ।

ਕੇਲ ਖੜੋਤੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੰ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਰੱਲਾ
ਪੈ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੇਸੁਰਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਤੀਵੀਆਂ ਉਸ ਨੰ ਚੁਕ
ਕੇ ਥੱਲੇ ਲੈ ਆਈਆ। ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ,
ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੇ, ਅਮ੍ਰਿਤਧਾਰਾ ਸੰਘਾਇਆ। ਹੋਰ ਕਈ
ਓਹੜ-ਪੋਹੜ ਕੀਤੇ। ਅਖੀਰ, ਚੰਦਾ ਦੀ ਸੁਰਤ ਪਰਤੀ। ਉਸ
ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲੀਆਂ ਤੇ ਚੁਫੇਰੇ ਤੀਵੀਆਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਤਦੇ
ਉਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਢੱਕ ਲਿਆ।

ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਦਾ ਹੁਕ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੁਰ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮੰਹ ਥੱਕੀ ਲੰਮੀ ਪਈ ਰਹੀ ਤੇ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਛਿ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਵੈਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਮਦੀ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ?

ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਜੰਵ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨਾ ਅੱਗੋਂ ਕਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬੈਂਡ ਦੀਆਂ ਧੂਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਗੁੰਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਨਕਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਮੁਜਰੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ, ਓਤਕ ਦੀ ਆਤਸ਼ਬਾਜੀ ਚੱਲੀ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕੰਮ-ਕਾਸ ਭੁੱਲੇ ਰਹੇ। ਤੀਵੀਆਂ ਨੇ ਜਗਰਾਤੇ ਕੱਟ-ਚੱਕ ਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਆਏ ਹੋਏ ਭਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ।

ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਦਿਲ
ਬੈਠ-ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਹਵਾਈਆਂ
ਉਡਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਅਖੀਰ, ਚੰਦਾ ਦੀ ਡੋਲੀ ਸਹਰੇ-ਘਰ ਤਰ ਗਈ

ਸਹੁਰੇ-ਘਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਕੀ-ਕੀ ਸ਼ਗਨ ਹੋਏ, ਚੰਦਾ ਨੂੰ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਧ-ਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੁਫੇਰੇ ਜੜੀਆਂ ਕੀਵੀਆਂ
 ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਗਨ ਤੇ ਗੀਤ ਤੇ ਹਾਸੇ...ਸਭ ਕੁਝ ਹਨੇਰੇ
 ਵਿਚ ਛੁੱਥਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੁੰਡ-ਚੁਕਾਈ ਵੇਲੇ ਚੰਦਾ ਦੀਆਂ
 ਅੱਖਾਂ ਮੀਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਣਾ
 ਚਾਹੁੰਦੀ।

ਫੇਰ, ਉਹ ਘੜੀ ਵੀ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਵੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਵਿਚ ਸਮਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕਦੇ ਜੋਰ-ਜੋਰ ਨਾਲ ਪੜਕਣ ਲੱਗਦਾ, ਕਦੇ ਚਾਣਚੱਕ ਧੱਕਣੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਕਮਰਾ ਭਾਂ-ਭਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਥੀਰ, ਕੋਈ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੁਰਦਾ ਚੰਦਾ ਦੇ ਲਗੇ ਆ ਬੈਠਾ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਦਾ ਪੁੰਡ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗਾ। “ਭਲਾ ਇਸ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਦ ਤੀਕ ਬੰਦਲਾਂ ‘ਚ ਲੁਕੇ ਕੇ ਰੱਖੋਗੇ?” ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਇਹ ਚੰਦ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਚਮਕੇਗਾ।” ਤੇ ਜਦ ਉਸ ਚੰਨ ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਬੰਦਲ ਹੱਟਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਗ੍ਰਹਿਣਿਆ ਹੋਇਆ ਚੰਨ ਸੀ! ਚੰਨ ਨਹੀਂ, ਫੇਰ ਬੇਡੋਲ ਪੱਥਰ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਝਾ ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੱਕਿਆ। ਭਲਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਝਾ ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਰੰਗ-ਨਾ ਰੂਪ, ਨਾ ਮੂੰਹ-

ਚੰਦਾ ਦਾ ਪਤੀ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਜਿਵੇਂ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਬੈਠਾ
ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੰਦਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ
ਸੀ ਕੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਸੀ ਹੀ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਭੜਕਾ ਸੀ।

ਮਾ ਤੇ ਹਨਰਾ ਸਾ, ਚੰਦਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾ ਤੇ ਖੁਲਾਅ ਸਾ।
ਅੜੀਰ ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਝਟਕੇ ਨਾਲ
ਉਠਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਚੰਦਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ
ਤੇ ਦੱਸੇ ਬਿੰਬ ਕਮਤੇ 'ਜੋ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।'

ਤ ਦੁਹ ਬਿਦ ਕਸਰ ਚ ਬਾਹਰ ਨਕਲ ਕਿਆ।
ਚੰਦਾ ਪੱਥਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਥਰਾਏ ਹੋਏ
ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਦਾ ਕੌਂਝਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਕੱਚੀ
ਤ੍ਰੇਲੀ ਨਾਲ ਨ੍ਹਾਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕਮੇਤੇ ਤੋਂ ਡਰ
ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੌਲਾਂ ਦੀ ਤੇ ਇਤਰ ਦੀ ਖਸ਼ਬੋ

ਸੀ। ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਚਾਨੁ ਸੀ, ਪਰ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਾਨਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਿਓ ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲ ਜਾਏ! ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਜਾਵਾਂ। ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਣ ਬਾਰੇ ਚੰਦਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ-ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜ਼ਹਿਰ ਕਿਤਿਓ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ ਤੇ ਉਹ ਮਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕੀ। ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਿਉਂਦੇ-ਜੀਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਮੌਤ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਚੰਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਆਇਆ-ਮਾਤਾ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਦਾਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਚਿਹਰਾ। ਅਨਘੜ ਨਕਸਾਂ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ। ਚੰਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਧਿੱਢੇ ਲੰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਫੇਰ, ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਦੀ ਥੱਬੀ ਬਾਂਹ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੀ। ਉਸ ਦੀ ਥੱਬੀ ਅੱਖ ਵੀ ਦੱਸੀ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਹੋਈ ਸੀ।

ਮੈਂਹ ਡੋਬੀ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸੋਂ ਉਠ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਫੇਰ ਈਧਰ-ਉਧਰ ਵੇਖਿਆ। ਕਿਥੇ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੁਗ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਖ਼ਹ ਕੋਲ ਤੱਤ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਲਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਇਕ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਤੁਟ ਦੇ ਟਾਹਣ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਚੋਖ ਮੌਟਾ ਟਾਹਣ ਸੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਲਟਕ ਕੇ ਭਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਰਨਮ ਦਾਸ ਦਾ ਹੱਦ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਥੱਲੇ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਨ ਤੁਣ ਗਿਆ।

ਬੀਰ — ਤੇ ਫੇਰ, ਕਤਾਕ ਕਰਕੇ ਉਦਾਹਣ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਹਰਨਾ—
ਦਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ ਉਹ ਕੁਝ ਚਿਰ
ਖੂਹ ਵਲ ਤੱਕਦਾ ਖੜੋਤਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ, ਉਹ ਖੂਹ ਕੋਲ ਗਿਆ
ਤੇ ਮਣ 'ਤੇ ਖੜੋ ਗਿਆ ਉਸ ਨੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਝਾਕਿਆ, ਕੁਝ
ਚਿਰ ਝਾਕਦਾ ਰਿਹਾ, ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਝਾਕਿਆ
ਤੇ ਮਣ ਰੋਂ ਦਿੱਤ ਗਿਆ।

ਉਹ ਇਨ ਭਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਥੀਰ ਰਾਤ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਪਸਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਖੇਤ ਦੀ ਵੱਡ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਉਠਿਆ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿੱਥੋਂ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਫੇਰ ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਲੀ ਰਾਤ! ਚੰਦਾ ਲਈ ਦਿਨ ਪਹਾੜ ਬਣਿਆ
ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਰਾਤ ਵੀ ਇਕ ਪਹਾੜ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕਮਰਾ
ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਉਹ ਪਤੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਹਾੜ
ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਗੁਢਾ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਉਸ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਭੱਤ ਜਾਣ
ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਲਤਖਡਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਮਰੇ ਵਿਚ
ਆਇਆ ਤਾਂ ਚੰਦਾ ਤੋਂ ਉਠਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ
ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਝ ਲਾ
ਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਭੈਅ ਆਇਆ
ਤਦੇ ਉਹ ਉਠਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ‘ਤੇ ਢਹਿ ਪਈ ਤੇ ਪੈਰਾ
ਫੜ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਠੋਰਕ ਵੱਜੀ। ਫੇਰ, ਇਕ ਹੋਰ
ਠੋਰਕ ਵੱਜੀ। ਫੇਰ, ਦੋ ਹੋਰ ਠੋਕਰਾਂ ਵੱਜੀਆਂ। ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ
ਕੁਝ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਚੰਦਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ
ਬੋਲੇ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਬੋਲੇ। ਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ
ਵਧ ਉਸ ਦੀ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋ-ਤਿਨ
ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੰਦਾ ਦੇ ਮਾਰੇ। ਫੇਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਹਿਆਂ ਤੋਂ ਡਕਕੇ
ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਨੀਝ ਲਾ
ਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸ
ਰਹੀ। ਚੰਦਾ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਤਜ਼ਾ ਨਾ ਝੱਲੀ ਗਈ।

ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਹਰਨਾਮ ਦਾ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਭਟਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹਟਾਏ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੰਹੁੰ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਚੰਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਡੋਲ ਖੜੋਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵਲ ਇੱਛ ਮੰਹੁੰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ- ਹੋਰ ਬੁੱਕੇ, ਹੋਰ ਬੁੱਕੇ, ਮੈਂ ਇਸੇ ਲਾਇਕ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਹ ਮੂੰਹੋਂ ਕਿਹਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬੁੱਲ ਬੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨ ਕੁਝ ਮੁੜ੍ਹ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਵੇਖਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਢਿੱਲਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ। ਚੰਦਾ ਦਾ ਡਰ ਕੁਝ ਘਟਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਪਤੀ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚਲਿਆ ਪਵੇ। ਪਰ ਤਦੇ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੱਜਾ ਹੱਦ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਿਆ, ਉਸ 'ਤੇ ਬੁੱਕਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੱਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਚਲੇਂਦ ਮਾਰਿਆ। ਫੇਰ, ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਹੱਥ ਦਾ ਮੁੱਕਾ ਵੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ। ਫੇਰ, ਉਹ ਬੇਠਹਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ।

ਚੰਦਾ ਨੇ ਉੱਲਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ, ਪਰ ਹਰਨਾਮ
 ਦਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਝਟਕ ਦਿੱਤਾ। ਚੰਦਾ ਨੇ ਫੇਰ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਤੇ
 ਉਸ ਨਾਲ ਚੰਬਰ ਗਈ। ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਦੇ ਝਟਕਣ 'ਤੇ ਵੀ
 ਉਹ ਚੰਬੜੀ ਰਹੀ। ਅਖੀਰ, ਉਹ ਬਾਂਹ ਛਿੱਲੀ ਪੈਣ ਲੱਗੀ
 ਫੇਰ, ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਛਿੱਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗਾ। ਅਖੀਰ,
 ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਤੇ ਬੇਸੂਰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੰਦਾ ਉਸ
 ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਈ। ਉਹ ਪੜੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਨੁੱਡੇ ਮਾਰੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ
 ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹੋ, ਪਰ ਉਸ
 ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਪਈ। ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬੈਠੀ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ
 ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਚਿਹਰਾ ਹੁਣ ਫਿਰ
 ਮਾਸੂਮ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਠੰਡੀਆ ਸੀ ਉਸ 'ਤੇ
 ਇਕ ਪੀਤੜ ਤੇ ਇਕ ਲਾਚਾਰਗੀ। ਚੰਦਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਕਾਸ਼ ਇਹ
 ਚਿਹਰਾ ਇੰਜੇ ਚੁੱਪ ਬਣਿਆ ਸੁੱਤਾ ਰਹੇ ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨ
 ਟੱਕ ਵੇਖਦੀ ਰਹਾਂ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਵੇਖੇ ਤੇ ਮੈਂ ਇੰਸ ਨੂੰ
 ਸਿੜ-ਤਾਜ ਵੇਖਦੀ ਰਹਾਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਥਦਿਆਂ, ਚੰਦਾ ਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਬੋਝਲ ਹੋਣ
 ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਨਿਉਂਦਾ-ਨਿਉਂਦਾ ਅਖੀਰ ਪਤੀ ਦੀ
 ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਟਿਕ ਗਿਆ।

ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਢੁਬਕ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ
 ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਟੱਕ ਤੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।
 ਤੜਕਸਾਰ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚੰਦਾ ਝੱਬਦੇ ਉੱਠੀ ਤੇ
 ਕਮਰੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਚੰਦਾ ਲਈ ਪਹਾੜ ਵਾਂਗ ਬੀਤਿਆ ਤੇ ਫੇਰ
ਪਹਾੜ ਵਰਗੀ ਹੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਆਈ। ਦਿਨ ਭਰ ਹਰਨਾਮ
ਦਾਸ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦ ਆਇਆ ਤਾਂ
ਨਸੋਂ ਵਿਚ ਗੜ੍ਹ ਸੀ। ਫੇਰ, ਉਹੋ ਮਾਰ-ਕੁਟਾਈ। ਪਹਿਲਾਂ
ਉਸ ਨੇ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ-ਠੱਡ ਮਾਰੇ, ਚੇਪੋਤਾਂ ਮਾਰੀਆਂ,
ਘੁਸੰਨ ਮਾਰੇ। ਫੇਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ।
ਚੰਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਚੰਬਰ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਰਾ
ਭੁੱਲ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾਰ
ਲਓ। ਜਿਨਾ ਚਾਹੇ ਮਾਰ ਲਓ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ‘ਤੇ
ਇਹ ਜੂਲਮ ਨਾ ਕਰੋ। ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲਓ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ
ਗੋਲੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਾਂਗੀ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੋਲੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਾਂਗੀ।
ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟੋ। ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ
ਪੀ ਜਾਵਾਂਗੀ। ਜ਼ਹਿਰ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ। ਮੈਂ
ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ‘ਤੇ ਜੂਲਮ ਹੋਇਆ ਏ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਆਵਾਂਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੋਗੇ
ਕਰਾਂਗੀ।....”

ਪਰ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨੂੰ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਦਾ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ, ਚੰਦਾ 'ਤੇ ਤਰਸ ਵੀ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਬੇਬਸੀ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ। ਫੇਰ, ਪਛਤਾਵੇ ਤੇ ਬੇਬਸੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਜਾਲਮ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੈਨ ਨਾ ਆਉਂਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਦਾ 'ਤੇ ਓਤਕ ਦਾ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾਰਦਾ। ਦੂਜੇ-ਬੋਥੇ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਗੱਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਚੰਦਾ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬੱਪੜ ਮਾਰੇ। ਚੰਦਾ ਚੁੱਪ ਕੀਤੀ ਬੱਪੜ ਖਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਭਰ ਆਏ। ਉਹ ਰੋਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਮਾਰ ਖਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਫੇਰ, ਜਦ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਕੁਝ ਮੱਠਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੰਠਾਂ ਕੱਸ ਲਈਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਹੋਰ ਮੱਠਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਚੰਦਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਅੱਖਾਂ ਪਾਤੀ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਉਹ ਮੁਝਿਆ, ਪਲੰਘ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸਿਚ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਉਸ ਦੇ ਪਾਵਿਆਂ ਦੇ ਬੱਲੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਪਲੰਘ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਾਨ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਜਿਥੇ ਖੜੋਤੀ ਸੀ, ਖੜੋਤੀ ਰਹੀ। ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਗਰਜਿਆ ਤੇ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਪਲੰਘ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਫੇਰ ਕਿਹਾ। ਚੰਦਾ ਸਿਸਕਣ ਲੱਗੀ ਤੇ ਸਿਸਕਦੀ ਹੋਈ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜੋਤੀ ਰਹੀ। ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਲੰਘ ਵਲ ਧੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਾਵਿਆਂ ਬੱਲੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਲੰਘ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਖੀਰ, ਚੰਦਾ ਕੰਬਦੀ ਹੋਈ ਪਲੰਘ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ, ਪਰ ਉਸ ਬਿੰਦ ਉਤੇਰੀ ਤੇ ਪੂਰੇ ਤਾਣ ਨਾਲ ਪਲੰਘ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸਿਚ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਫੇਰ, ਉਸ ਨੇ ਪਤੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਛਾਡੀ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਲਏ ਤੇ ਰੋਣ ਲੱਗੀ। ਫੇਰ, ਉਸ ਨੇ ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਪਲੋਸਿਆ, ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਚੁੱਪਿਆ ਤੇ ਮੁੜ ਛਾਡੀ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਲਿਆ। ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨਿਛਾਲ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਚੰਦਾ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੇ ਤੇ ਸੁਖ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਕੱਟੇ। ਉਹ ਘਰ ਵਿਚ ਨੌਕਰਾਣੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਲਵੇਗੀ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਵੀ ਬਣ ਸਕੀ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸੁਭਾਗ ਸਮਝੇਗੀ। ਉਹ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲਵੇ ਤੇ ਸੋਹਣੀ-ਸੁਨੱਖੀ ਵਹੁਟੀ ਲਿਆ ਕੇ ਸੁਖ-ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹੇ।

ਪਰ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮਾਂ-ਪਿਛ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਅੰਧੀਰ, ਉਹ ਚੰਦਾ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਕੱਣ ਲੱਗਾ। ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਰਣ ਲੱਗੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਬੇਬਸੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਬੱਸ, ਕਿਸੇ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਉਹ ਭੜਕ ਉਠਦਾ ਤੇ ਫੇਰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਨਾ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਹ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਦਾ। ਚੰਦਾ ਚੁੱਪ ਕੀਤੀ ਮਾਰ ਖਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਸ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾਰਦਾ। ਚੰਦਾ ਫੇਰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੀ। ਅਖੀਰ, ਉਹ ਬੱਕ-ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਨਿਛਾਲ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਦਾ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕੱਢਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਲਦਾ ਲੈਂਦਾ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦਾ। ਕਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਭਰ ਰੋਟੀ ਨਾ ਖਾਂਦਾ, ਨਾ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦਾ। ਕਦੇ ਰਾਤ-ਰਾਤ ਭਰ ਖੜੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਕਦੇ ਸਿਆਲ ਦੀ ਕੱਕਰੀਲੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਰਜਾਈ ਲਈ ਲੰਮਾ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਮਨ ਵਿਚ ਕਰਿੰਦਾ ਕਿ ਮੜ ਕਦੇ ਚੰਦਾ 'ਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇਗਾ, ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਬੈਲ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇਗਾ। ਪਰ ਫੇਰ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਚੰਦਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਚਾਣਚੁੱਕ ਭੜਕ ਉਠਦਾ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪੱਤੇ ਸ਼ਹਿਰ।

ਵਿਆਹ ਪਿੱਛੋਂ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਉੱਕਾ ਹੀ ਬਦਲ ਗਿਆ
ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਬੜਾ ਹਸਮੁੰਖ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ ਤੇ ਬੜਾ

ਜੂਖਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਡਾਗ - 1

“ਪੱਪ੍ਪੁ ਇਹਦੇ ਮੂੰਹ ‘ਚ ਮੂੰਤੇ ਉਇ!” ਉਹ ਹਰਫਲਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਬਰਾਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅੰਡਿਆ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੱਥੀ ਪਾਈ-ਪੁਆਈ ਬਾਹਰ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਾਇਆਂ ਉਸ ਧੋਣ ਮੇਤ ਕੇ ਪੱਪ੍ਪੁ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਲੋਂ ਮੁੜੇ, ਚਰਨੇ ਦਾ ਪਿਉ ਪੁਲਿਸ ਲਿਆਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹੂ ਦੀ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਅੱਜ ਆਚਾਨਕ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ‘ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਤਿਣਭਾਂਹਟ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇ ਵਿਚ ਭੁੰਜੇ ਬਿਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਰਪੰਚ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਚਰਨੇ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਅੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ,

“ਫੌਜੀਆ, ਪੁਲਸ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸੀ? ਜੇ ਜੁਆਕ ਖੇਤ-ਬੰਦੇ ਲੜ ਪਏ! ਇਹਨਾਂ ਛੋਹਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਐ! ਇਹ ਤੋਂ ਆਥਣੇ ਫੇਰ ‘ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੈ!’”

“ਸਰਪੰਚਾ!” ਚਰਨੇ ਦਾ ਪਿਉ ਗੁੱਸਾ ਦੱਬ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਭਰੜਾਈ ਅਵਾਜ਼ ਸੂਣ ਕੇ ਕਈਆਂ ਉਸ ਵਲ ਧੋਣਾ ਮੋਤੀਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਲਿਆਲਾ ਰੰਗ ਗਰੂਰ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ।

“ਜੇ ਨਿਕੀ ਮੋਤੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ, ਮੈਂ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ! ਮੈਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ! ਫੌਜ ‘ਚ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗਾਲੀ ਐ। ਤੁੰ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖ! ਕਿਵੇਂ ਮੰਡੀਹਰ ਨੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੱਛੀਓਂ ਮਾਸ ਕੀਤਾ ਐ। ਫੇਰ ਕੋਈ ਕਸਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਭੋਲੀ ਪਾਉ! ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੁਹੜੇ ਈ ਸਮਝਿਆ!....ਮੰਡਾ ਕੱਲ੍ਹੂ ਦਾ ਮੰਜ਼ ਤੋਂ ਨੂੰ ਉਠਿਆ! ਤਥਾਂ ਨਾਲ ਭੁੰਜੇ ਵਾਂਗੂ ਤਧੀ ਜਾਂਦਾ ਐ....ਹੈ!”

“ਉਇ ਕੋਈ ਨੂੰ, ਦਿਲ ਰੱਖਾ” ਪੱਪ੍ਪੁ ਦੇ ਬਾਪੂ ਰਤਨ ਸਿਰੂ ਨੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬਾਹ ਖੜੀ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ, “ਮਾਰਾਂਗੇ ਛੋਹਰਾਂ ਦੇ ਜੁਤੀਆਂ! ਮਜ਼ਾਲ ਐ ਕੁਸ਼ ਅਖ ਜਾਣ! ਤੁੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਜਥਾਬ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁੰ ਕੋਈ ਹੂਲ ਢੱਕਦਾ!”

ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਬੋਤੇ ਜਿਹੇ ਹੱਟਵੇਂ ਖਲੋਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੰਗਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਪਣੇ ਵਲ ਪਿੱਚਿਆ, ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਾਉਂ ਬਾਈਂ ਬਹਿ ਗਏ, ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਕੋਲ ਮੰਜ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਿਗਾਜ ਗਏ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਮਾਰਿਆ, ਫੌਜੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਰੋਹ ਵਿਚ ਜਲਿਆ ਕੋਈ ਬੈਠਾ ਸੀ! ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਵਲ ਮੁੰਹ ਭੰਵਾਇਆ,

“ਕਸੂਰ ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਸਾਫ ਐ! ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੇਖ ਕੇ ਆਇਆਂ, ਸਾਲਿਆਂ ਕਮੂਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕੀ! ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਉਠਿਆ ਪਿਆਏ!”

“ਉਚਿ ਤਾਂ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਆਪਦਾ ਕਸੂਰ ਮੰਜ਼ਦੇ ਅਨਾਂ! ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਟੇਢੀ ਨਜ਼ਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾ ਵਲ ਫੇਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਸਾਡੇ ਛੋਹਰਾਂ ਨੇ ਗਲੀ ਕੀਤੀ ਐ। ਪਰ ਐਤਕੀਂ ਮਾਫ਼ੀ ਦਿਓ, ਗਾਂਹ ਨੂੰ ਘੂਰ ਕੇ ਰੱਖਾਂਗੇ!”

“ਘੂਰ ਕੇ ਰੱਖਾਂਗੇ!” ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਗ ਭਰੀ, “ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘੂਰ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਇਹ ਕਰਹੁੰਦ ਕਰਦੇ ਈ ਕਿਉਂ? ਤੁਸੀਂ ਮੁੰਡ ਖੁੜ੍ਹੇ ਛੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਐ। ਗਰੀਬ ਕਿਧਰ ਉੱਠ ਜਾਣ! ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਕੈਂਣ ਅੰਖਾਂ, ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣਾ”

“ਇਉਂ ਜੀ, ਇਹ ਕਿਤੇ ਆਪਾਂ ਤੋਂ ਨਾਬਰ ਐ।” ਰਤਨ ਸਿਰੂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਬਹਿ ਕੇ ਨੰਜਿਠਾਂਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ ਨਾਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਛਿੱਤਰ ਲਾਵਾਂਗੇ!”

“ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਜੀ, ਪਤਾ ਈ ਨਹੀਂ ਲਗਿਆ!” ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਰਿਸਕਦੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੋ ਮਿਲਾਈ, “ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹੂ ਈ ਪਤਾ ਲੰਗ ਜਾਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਉੱਦੋਂ ਹੀ ਛਿੱਤਰੋਲ ਕਰ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਫੌਜੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮਾਣ ਐ ਜੀ! ਇਹ ਆਪ ਬਹੁਤ ਸਾਉਂ ਐ। ਐਵੇਂ ਆਖੀਏ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੰਡਾ ਵੀ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਨਰਮ ਐ। ਕੀ ਕਹਿਣੈ? ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਦੇ ਕੋਈ ਸਰਪੰਚ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ

ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਕੁਰਸੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਮੁੜ ਬੈਠ ਗਿਆ,

“ਹਾਂ ਬਈ ਸਰਦਾਰੇ!” ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਵਲ ਤੱਕਿਆ, “ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹਾਇਦ ਭੈਤੀ ਸੀ! ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਾਣੇ ਅਧੀਨ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਗੰਦ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ‘ਚ ਸਿੱਧੇ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ! ਫੇਰ ਵੀ ਮੈਂ ਸੋਚਿਐ, ਬੋਡੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਾ ਹਾਤੀਆਂ ਦਾ ਲਿਹਾਜ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮੇਰਾ ਵਰਜ ਐ।.....ਅਗਲੀ ਬਾਰ ਮੁਾਫ਼ੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਵਾਂਗੇ।”

“ਧੀਨ ਐ ਜਨਾਬ ਤੁਸੀਂ ਧੀਨ ਐ।” ਅਵਾਜ਼ ਇਕ ਦਮ ਉੱਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ।

“.....ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੇ ਬੇਕਸਰ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਕੁਟ ਮਾਰ ਕੀਤੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਐ ਸਰਕਾਰ ਹਰੀਜਨਾਂ ਦੀ ਧਿੰਠ ‘ਤੇ ਐ.....ਰਹੀ ਗੱਲ ਇਲਾਜ ਦੀ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਹੀ ਪਏਗਾ।”

“ਸਾਬਾਸੇ ਜੀ, ਸਾਬਾਸੇ।” ਇਕ ਦੋ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਬੋਲ ਪਏ,

“ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗੇ, ਮੁੰਡੇ ਦੀ! ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿਆਂਗੇ ਜੀ।”

“ਸਾਬਾਸੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ, ਸਾਬਾਸੇ ਫੌਜੀ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਦਿਉਣੀ।”

“ਪਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਓ! ਸਾਡੇ ਮਾਈ ਬਾਪ!”

ਕੋਲ ਖਲੋਤਾ ਮੇਘਰਾਜ ਹੌਲੀ ਜਿਹਾ ਬਿਰਕਿਆ, “ਚੂਹੜੇ ਨੂੰ ਮਣ ਘਿੰਡੀ ਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਦਿਉ! ਸਾਲੇ ਮੋਹਤਬਰੀਆਂ ਦੇ! ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਇਹ! ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਚੂਹੜਿਆਂ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਚਾਪੀ ਕਰਿਆ ਕਰਾਂਗੇ! ਹੋ-ਖਾਂ!”

ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਬੰਦਾ ਭੇਜ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼-ਕਲਮ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਰਜ਼ੀਨਾਮਾ ਲਿਖ

ਫੈਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕੰਨ ਖੜੇ ਕਰ ਲਏ। ਬਾਹਰਲੀ ਬੱਤੀ ਦੇ ਮੱਧਮ-ਪੀਲੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਛਾਈਆਂ ਦਾ ਭਲਿਆ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਲ ਕੁ ਮਗਰੋਂ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ,

“ਵੇ ਪੁੱਤ, ਕੋਈ ਨਾ ਨਿਆਣਿਆਂ ਤੋਂ ਸੌਗਲੀ ਹੋਈਆਂ।”

“ਸੌਗਲੀ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਕਰ ਕਰਕੇ ਲਿਆਉ। ਇਹਨੇ ਤਾਂ ਆਹ ਇਕ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਸੌਗਲੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ...ਹੁੰਅਹ!” ਫੇਰ ਬੈਂਡਾ ਜੇਹਾ ਚਿਰ ਕੁਝ ਨਾ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ,.....“ਏਥੇ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਘੋਲ ਕਰਕੇ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਕਮਾਈ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਕਰ ਵਾਪਸ ਮਿੰਟਾਂ ‘ਚ ਗਲ ਕੇ ਅਹੁ ਗਏ।”

ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਬਲਵੰਤ ਕੁਰ ਦਾ ਬਰੀਕ ਜੇਹਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲਿਆ,

“ਤੈਨੂੰ ਹਾਸਾ ਆਉਂਦੇ, ਮਾਡੁੜ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖ, ਜੀਹੀ ਸਾਗਰ ਮੁੱਠ ਨੂੰ ਬੈਠਕ ਕੇ ਲਾਹ-ਪਾਹ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਵਾਧੇ ਦੀ! ਟਕੇ ਟਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੱਸਦੇ ਸੀ। ਛੁਟਕਾਰਾ ਵੀ ਭੈਣ ਦੇਣ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ! ਨਾਲੇ ਚੁਹੜਿਆਂ, ਮੇਰੇ ਸਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ‘ਚ ਭੰਡੀ ਕੀਤੀ, ਨਾਲੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਮੁੰਜ ਕੁਝੀਟੀ।”

“ਵੇ ਚਲ, ਕੋਈ ਨਾ! ਐਵੇਂ ਨਾ ਖਡਾ ਹੋ! ਤੇਰਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਐ। ਜੇ ਉਹਦੀ ਖਾਤਰ ਅੰਜ ਤੁੰ ਤਖਲੀਫ ਤੱਲੀ ਨੂੰ ਲੱਗ ਦੇ ਲੋਕ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਛੱਲ-ਲੁਗਾ।” ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਉਸ ਨੂੰ ਟਿਕਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮੁੜ ਹਲੇਮੀ ਨਾਲ ਬੋਲੀ।

“ਮੇਰੀ ਖਾਤਰ ਉਹ ਕੀ ਕਰੂਗਾ!” ਪੀਰ ਫੇਰ ਬੁਡਕਿਆ,

“ਅਪਦਾ ਉਹ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕੇ ਪੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।”

ਪਾਲ ਬੱਸੀ ਜੇਹਾ ਹੱਸਿਆ। ਉਸ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਨਿਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗਲੀਆਂ ਲਾਹ-ਪਾਹ ਕੀਤੀਆਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਜੇ ਉਹਦੀ ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਲਾਹ-ਪਾਹ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਵਾਧੇ ਦੀ! ਟਕੇ ਟਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੱਸਦੇ ਸੀ। ਛੁਟਕਾਰਾ ਵੀ ਭੈਣ ਦੇਣ ਕ

ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਸਿਨ ਦੀ ਬਾਲੀਵੁਡ 'ਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਧੀ

ਫਿਲਮ 'ਗਜ਼ਨੀ' ਦੇ ਅਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਂਗ ਅਸਿਨ
ਆਮ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ
ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਕੰਮ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ
ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ
ਅਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ। ਜਦੋਂ
ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਸਾਉਥ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਂ ਤਾਂ
ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਗਜ਼ਨੀ' ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਬਾਲੀਵਡ ਦੀਆਂ ਕੁਝ
ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਮੈਂਟੂ ਆਫਰ ਆਈ
ਹੈ। ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ
ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ-ਜਾਉਣਾ
ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਫੋਟੋ ਸੈਸ਼ਨ ਵੀ
ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ
ਸਿਰਫ ਇਕ ਫਿਲਮ 'ਲੰਦਨ
ਫੀਮਸ' ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ
ਹੋ? ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ
ਦੂਜੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ
ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ
ਹੈ। 'ਲੰਦਨ ਫੀਮਸ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੀਂਗ
ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ
ਲਈ ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ
ਸਾਈਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ।
ਬੋੜਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ, ਜਲਦ ਹੀ
ਮੇਰੀਆਂ ਦੇ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ
ਐਲਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ
ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੀਂਗ
ਵੀ ਸੁਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਿਠ

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਿਥ
 ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਰਤ ਬਾਲਾ
 ਪ੍ਰੇਡਕਸ਼ਨ ਦੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ '19 ਸਟੈਪਸ' ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ
 ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਰੂ ਹੋਵੇਗੀ? ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਮੇਰੀ
 ਪਲਾਨਿੰਗ ਇਕਦਮ ਠੀਕ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ
 ਸੂਰੂ ਕਰਕੇ ਸੱਭਿਆਤ ਤੱਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਆਂਗੀ। ਅਕੂਝ ਬਰ
 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੂਰੂ
 ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਸਾਉਥ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੀ,
 ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਸਾਸਨ ਆਪ ਹੀ ਖੁਦ-ਬੁਦ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।
 'ਦਸ਼ਾਵਤਾਰਮ' ਲਈ ਕਮਲ ਸਰ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਜਿਹਤਾ ਸਾਟ
 ਨੋਂ ਵਜ ਕੇ ਪੰਜ ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਸੂਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ
 ਲਈ ਮੈਂ 10 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਕਅਪ ਵਹੈਰਾ ਕਰਕੇ
 ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਟਾਈਮ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ
 ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਪਿਲੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿੱਤੇ
 'ਗਜਨੀ' ਵਾਂਗ '19 ਸਟੈਪਸ' ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮ ਕਿਹਾ
 ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਵਿਚ 'ਗਜਨੀ' ਤੋਂ ਵੀ
 ਜ਼ਿਆਦਾ ਐਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਇਕਦਮ ਅਨੋਖਾ
 ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਫਿਲਮ ਕੇਰਲ ਦੇ ਚਰਿਤਿ ਮਾਰਸ਼ਲ
 ਆਰਟ ਕਲਾਰੀਪੱਥਯਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਆਰਟ ਦੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਫੀ ਦਿਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਹੀਰੇ ਕਮਲ ਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟ ਦਾ ਮਾਹਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੈਨੰ ਇਹ ਆਰਟ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਕਮਲ ਸਰ ਵਿਅਕਤੀਗੁਝ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਆਰਟ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜਾਣਕਾਰ ਹਨ। '19 ਸਟੈਪਸ' ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਸੈਂ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤਾਮਿਲ, ਜਪਾਨੀ ਅਤੇ ਅੰਗੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਣਣ ਵਾਲੀ ਇਸ

ਫਿਲਮ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੂਟਿਂਗ ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਮਲ ਸਰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਜਪਾਨ ਦੇ ਸਟਾਰ ਵੀ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਕਰਨਗੇ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਬਾਉਂਡ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਉਥੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਗੁਪਤ
ਰਖਦੇ ਹਨ। ਅਕਸੇ ਨਾਲ 'ਦੇ
ਦਨਾਦਨ' ਵਿਚ ਉਸ (ਅਸਿਨ) ਦੀ ਥਾਂ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੂੰ ਲਈ ਜਾਣ
ਬਾਰੇ ਅਸਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ
ਖੱਬਰ ਮੈਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਪੜੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਫਰ
ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ
'ਦੇ ਦਨਾਦਨ' ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ
ਪ੍ਰਿਯਾਨ ਨਾਲ ਸਾਉਥ ਦੀ ਫਿਲਮ
ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ
ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ
ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਂਸਦੀ। ਜਦ ਉਸ
ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 'ਲੰਡਨ
ਫ੍ਰੀਮਸ' ਦੇ ਹੀਰੇ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ
ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਜਿਆਦਾ'
ਮਿਹਰਬਾਨ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਮੇਰੀ
ਪਹਿਚਾਣ ਇਸੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੈਟ
'ਤੇ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਏਨਾ ਰੰਗਲਾ
ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ
ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਹਰ
ਆਦਮੀ ਦਾ ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਖ਼ਿਆਲ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ
ਮੈਂ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨੇਚਰ ਦੇ ਚਲਦੇ
ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ
ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾ ਨੂੰ
ਹੁੰਤ ਤਾਂ ਅਫੇਅਰ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਬਹੁਤ ਹੱਸਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਲਹਾਲ ਤਾਂ
ਮੈਂ ਸਿੰਗਲ ਹੀ ਹਾਂ। ਕਲ ਜੇਕਰ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਸਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਵਾਂਗੀ।
ਖੁਦ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਇਹ ਆਖਣ
'ਤੇ ਕਿ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਂਦੂਕੇਨ ਤੁਹਾਡੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਦੇਸਤ ਦੱਸੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਸਾਉਬ ਤੋਂ
ਆਈਆਂ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦੇਸਤੀ
ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖਾਰਿਜ ਕਰਦੀ ਹਾਂ
ਕਿ ਮਾਡਲਿੰਗ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੁਜੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਾਂ। ਇਧਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ
ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਹਰੌਂ
ਹੀ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਹਾਲਚਾਲ ਪੁੱਛਣ
ਲੱਗੀਆਂ ਹਾਂ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਦੀਪਿਕਾ
ਵਾਂਗ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪਾਪਾ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੋ?'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਾਪਾ
ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ
ਗੱਲ ਚਾਹੇ ਹੀ ਖ਼ਤਕੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹਾਂ
ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਨਾਲ ਰੱਖਾਂ। ਜਦੋਂ ਆਸਿਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਰੇ
ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਹਰਿਆਲੀ ਨਾਲ
ਭਰਪੁਰ ਰਾਜ ਕੇਰਲ ਤੋਂ ਆਈ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਹਰਿਆਲੀ
ਨੂੰ ਲੈਂਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਖਿਆਲ ਉਭਰਦੇ ਹਨ।
ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੋਂ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਜਿੰਨਾ
ਖਿਆਲ ਰੱਖਂਗੇ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖੁਬਸੂਰਤ ਬਣਦੀ
ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।

‘ਮੁੰਡੇ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ’ ਵਿਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੱਗੀ ਦੀ ਕਾਮੇਡੀ ਦਾ ਜਲਵਾ

ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ। ਘੁੱਗੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਮੁੰਡੇ ਯੂ. ਕੇ. ਦੇ' ਸਰਬਉਤਮ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਲੰਡਨੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਸਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਪਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਸਿਖਰ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਝ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਲਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰੀ 'ਏਕ, ਦਾ ਪਾਵਰ ਆਫ ਵਨ' ਵਿਚ ਬੱਬੀ ਦਿਚਿਲ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 'ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ', 'ਰੋਸ' ਅਤੇ 'ਨਾਸਤੇ ਲੰਡਨ' ਵਿਚ ਵੀ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਹੈ ਕਾਜ਼ੇਲ

ਭਾਵੇਂ ਕਾਜੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਿਲਮਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵਸਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਂ ਵੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵੈਲਿਊ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਜੇਲ ਕੋਲ ਟੌਪ ਬ੍ਰਾਂਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਜਿੰਨਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਗਿਆਪਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਫੇਰ ਕਰੋਤ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਮੀਸ਼ਾ ਪਟੇਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਰਵਾਏਗੀ ਕੰਨਵ ਪੁਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ

ਅਮੀਸ਼ਾ ਪਟੇਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਬਾਲੀਵੁਡ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿੰਦਰੀ ਕਾਰਨ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਲੀਵੁਡ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਕਰਮ ਭੱਟ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

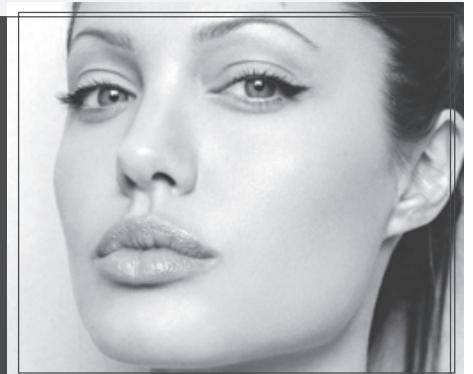

ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਖਾਸ ਕਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਫਿਲਮੀ ਕੰਪਨੀਅਂ ਖਡੇਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਰਹਿਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਕੰਨਵ ਲਈ ਨਵਾਂ ਆਸ਼ਿਆਨਾ ਬਣਾਏ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਕੰਨਵ-ਅਮੀਸ਼ਾ ਵਿਖਾਹ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਹੋਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਦੋਂ ਵਧ ਚਾਕਲੇਟ ਖਾਣ ਦੀ ਸੌਕੀਨ ਹੈ ਏਂਜਲੀਨਾ ਜੌਲੀ

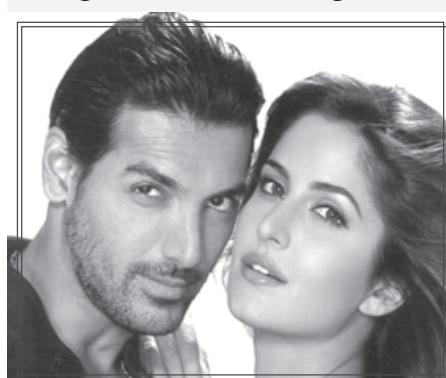
ਹਾਲੀਂ ਵੱਡ ਸਟਾਰ ਏਜ਼ਜ਼ਲੀਨਾ ਜੌਲੀ ਦੀ ਚਾਕਲੇਟ ਲਈ ਦੀਵਾਨਗੀ ਹੁਣ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਕਲੇਟ ਖਾਣ ਨਾਲ ਉਹ ਕੋਈ ਮੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੌਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੁਬਲੇ-ਪਤਲੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ‘ਅੰਡਰਵੇਟ’ ਦੇ ਡੌਰ ‘ਤੇ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਜੌਲੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਮੋਨ ਵੇਸਟ ਦੀ ਬਰਬ-ਡੇ-ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਵੀ ਚਾਕਲੇਟ ਦਾ ਸਵਾਦ ਲੈਇਆਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਿਮੋਨ ਜੌਲੀ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ‘ਸਾਲਟ’ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ।

ਜੱਲੀ ਨੇ ਕਾਨਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਬ੍ਰੇਡ ਪਿਟ ਦਾ ਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਟਿੰਗ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੋਕ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੂਟਿੰਗ 'ਤੇ ਮੁੜ ਆਈ ਹੈ। ਜੱਲੀ 'ਸਾਲਟ' ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੀ ਇਕ ਜਾਸੂਸੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਨੇਕੇ ਤੇਤੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਸੂਟਿੰਗ ਵਿਚ ਰੁਝੀ ਹੈ। ਪਿਟ ਅਤੇ ਜੱਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 6 ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਾਂਗ ਆਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਇਕ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕੈਟਰੀਨਾ ਅਤੇ ਜਾਨ ਅਬਰਾਹਮ ਵਿਚਾਲੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਵਧੀਆਂ !

ਨਿਉਯਾਰਕ ਵਿਚ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਤਾਂ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਡ ਅਤੇ ਸਲਮਾਨ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਜਾਨ ਅਬਰਾਹਮ ਦੁੱਧ
ਦੂਰ ਰਹੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕੈਟ ਨੇ ਸੱਲ੍ਹ ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਹਾਫਿਜ਼
ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ
ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਜਾਨ ਅਬਰਾਹਮ ਇਕ ਦੱਸ ਦੇ ਸਪਰਕ ਵਿਚ ਹਨ, ਉੱਝ ਵੀ ਸ਼ਲਭਾਨ ਆਂ ਛੀਆਂ ਸਾਥਕਾਂ ਮੰਨਿਆਂਦਾਂ ‘ਤੇ ਨਿਕਾਤ ਕੱਮੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕੀ ਜੀਵ ਕੈਟ ਸਾਲ ਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਕਰੀਬੀ ਸਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਲਾਮਾਨ ਨੇ ਕੈਟ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਬਿੱਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਜਾਨ ਅਭਰਾਹਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਫੌਨ ਤੇ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਨ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਢੀ ਫੌਨ ਕਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਤਰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਦੀ ਸਲਾਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਫ਼ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਗਰਲਫ੍ਰੈਂਡ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

FARHATH HUSSAIN PRESENTS

**MEET & GREET WITH
SHAHRUKH KHAN AND.....**

FOR MORE INFO :

MONTY	:847 770 1088
ALTAF HUSSAIN	:847 271 4427
SAJJAD SHAMSI	:630 205 4069
DHITU	:847 340 1120

**For the first time ever celebrating the
Biggest South Asian Carnival 2009**

South Asian *CARNIVAL* '09

- Celebrities Autograph & picture stage.
By top actors, actresses and singers.
- Live performances by the top playback singers.
- Catwalk stage / Fashion Stage
By Celebrities Designers
- Khana Khazana Court.
Delicious Food & Cookery Stage.
- Dulhan the South Asian Wedding Expo.
- Desi Bazaar
Jewelry, Clothes, Shoes, Accessories
& much more...

On August 15th & 16th 2009 in Chicago

**Rosemont Convention Center
Donald E Stephens Convention Center
5555 N. River Road, Rosemont, IL 60018**

This two-day South Asian Carnival event will be a colorful extravaganza, which will include MEET & GREET with Top Bollywood Celebrities, performances by Top Playback singers, Catwalk & Fashion shows by celebrities designers, Khana Khazana court with delicious food and Cookery shows, Dulhan the south asian wedding expo and a large number of Stalls, Food, and Entertainment.

For Sponsorship / Booth / Stalls Contact: 331 472 9818

TICKET \$25

www.southasiancarnival.com

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ

੧੯੮ ਸੇਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ

ਕਬੀਰ ਸੇਵਾ ਕੁ ਦੁਇ ਭਲੇ ਏਕੁ ਸੰਤੁ ਇਕੁ ਰਾਮ॥
ਰਾਮ ਜੁ ਦਾਤਾ ਮੁਕਤਿ ਕੇ ਸੰਤੁ ਜਪਾਵੈ ਨਾਮ॥

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ 59ਵੀਂ ਬਰਸੀ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲੇ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸੁਖਸੀਅਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਉਹ 1926 ਤੋਂ 1950 ਤੱਕ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਅਤੇ 1937 ਤੋਂ 1945 ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਸੰਬਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ। ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਵੰਡਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਸ਼ੁਲ੍ਕ ਬਣਵਾਏ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੁਬਾਣਾ ਬਰਾਦਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਖਾਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਜ਼ਵਲ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਆਪ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਮਹਾਪੁਰਖ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਮੁਰਾਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 59ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਆਫ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ, 7512 ਸਾਊਥ ਹਾਵੇਲ ਐਵਨਿਊ, ਓਕ ਕ੍ਰੀਕ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਲਾਏ ਰੇ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਆਪ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਕ ਮੇਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

12 ਜੂਨ, 2009-ਅੰਤ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ:ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ
14 ਜੂਨ, 2009-ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ:ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ:ਸਵੇਰੇ 9:30 ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਸਮਾਪਤੀ:ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3:30 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਅਤੇ ਕਥਾਕਾਰ

ਹਜ਼ਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸਪੱਸ਼ਲ ਜਥਾ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਬੜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਢਾਡੀ ਜਥਾ
ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਥਮੀ
ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਭਾਈ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਮਲ
ਬੀਬੀ ਪੂਜਾ ਧਾਰਾਵਾਲ

Satpal Singh Bainsa 263-930-2523
Sukhdev Singh Khalsa 419-699-9055
Jarnail Singh Miani 262-370-2428
Parminder Singh Goldy 414-736-6580
Kashmir Singh Neela 414-788-0026
Jaggi Singh Ghotra 414-430-4349
Davinder Singh Bind 414-393-7331
Jaswinder Singh Bhadas 414-873-5525
Chaman Singh Bawa 414-550-1290
Parmjit Singh Slaimpur Policia 414-405-2449
KP Singh Kavi 414-899-0848

E-mail:sachaguruladhore@yahoo.com

ਸਮੁਹ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਗੁਰੂ ਲਾਏ ਰੇ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਮਿਲਵਾਕੀ (ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ)

ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸਾ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ
ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ
ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੀਲਾ
ਜੱਗੀ ਸਿੰਘ ਘੋੜੜਾ
ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਦਾਸ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਲੇਮਪੁਰ
ਕੇ ਪੀ ਸਿੰਘ ਕਵੀ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਚਮਨ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਸਟਰ

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਭਦਾਸ
ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੀ
ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ,
ਪ੍ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਟੀਟੂ

ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਕਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਟਾ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟਾ, ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਵੀ, ਭੁਧਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁੱਟੀ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿੰਦ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਥੂ, ਸਵਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਗਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿੱਟੂ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ, ਮਹਿੰਦਰਾ ਇੰਕ., ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ ਰਾਮ ਸਹਾਏ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲਾ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਮੌਹਨ ਸਿੰਘ, ਰਣਦੀਪ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਿੰਕੂ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਬੱਪਾਰਾਏ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮਿੱਕਾ ਸਲੇਮਪੁਰੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਸਲੇਮਪੁਰੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾਕਲਾਂ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਭਟਨੂਰਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ